...ОРОНУУДАЙ ПРОЛЕТАРИНАР, НЭГЭДЭГТЫ!

...урят-Монголой ҮНЭН

...й Бурят-Монголой обкомой, БМАССР-эй Верховно Соведэй, КПСС-эй Улан-Удын горкомой орган.

№ 221 (1821)
СЕНТЯБРИИН 17
СУББОТО
1955 он

Сэн 20 мүнгэн.

МҮНӨӨДЭРЭЙ НОМЕРТО:

Финляндска Республикын Президент г-н Ю. К. Паасикиви Москва ерэбэ (1-дэхи нюур).
СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Түрүүлэгшэ К. Е. Ворошиловтай Финляндска Республикын Президент г-н Ю. К. Паасикиви уулзаба (1-дэхи нюур).
Одесскэ областиин колхозууд ба совхозууд hү тушааха ба худалдаха гүрэнэй түсэб болзорhоонь урид дүүргэбэ (1-дэхи нюур).
Б. Дымбрылов.—Мухаршэбэрэй түрүү колхоздо (1-дэхи нюур).
ПАРТИИНА АЖАБАЙДАЛ: Коммунистнуудай hуралсалда шухала анхарал хандуулха. В. Лошкомоева.—Пропагандистнуудай семинар (2-дохи нюур).
ТАБАДАХИ ТАБАНЖЭЛЭЙ ТҮРҮҮШҮҮЛ: В. Васильев.—Дуршэл ехэтэй механик (2-дохи нюур).
ТАСС-эй мэдүүлгэ (2-дохи нюур).
ГҮРЭНДӨӨ ТАРГАН МЯХА ЕХЭЭР ТУШААЯ! (3-дахи нюур).
АРАДАЙ ДЕМОКРАТИИН ОРОНУУДТА (4-дэхи нюур).
Советскэ худөө ажахын делегаци США болон Канадаhаа Москвада бусажа ерэбэ (4-дэхи нюур).
Буу зэбсэг хуряаха талаар ООН-эй Комиссиин Подкомитедтэ (4-дэхи нюур).
Вьетнамай эсэгэ ороной фронтын манифест (4-дэхи нюур).

...МАРТАА МАЛАА БЭЛШЭЭН ...ТАРГАЛУУЛГА ЗҮБӨӨР ЭМХИДХЭХЭ

...жэлнүүдтэ малажалай гол ...родуктнуудые үйлэдбэрил-...хөөрhоо үлүү дахин дээшэ-...жэ КПСС-эй ЦК-гэй ян-...ленумэй тогтоол соо хэлэг-...йна.

...Монголой хүдөө ажахын ...лэгшэд, манай ороной бү-...нэно таряашадтай хамта ...Центральна Комитедэй ...шиидхэбэриие нэгэн hа-...йшаагаад, түрэл Комму-...партиингаа даалгабари-...болзорhоонь урид дүүргэхын ...дзарадай тэмсэлдэ орол-...жа юм. Манай түрүү кол-...совхозууд ба фермэнүүд hү-...ын, нооhо элбэгээр хай-...мал бэлшээн ба шахан тар-...түлөө тэмсэлдээ үшөө мү-...элитэ үрэ дүнгүүдые туй-...на. Гүрэндэ мяха, hү, үндэ-...уялгата ёhоор тушааха ...болзорhоонь урид дүүр-...продуктнуудые гүрэндөө ...байhан үсөөн бэшэ кол-...республика доторнай бии. ...лэ, Зэдын аймагай Гэгээ-...ной Кировэй нэрэмжэтэ ...ртэ бодо мал бэлшээн ...ха 2 гүүртэ эмхидхээ. ...тушааха түсэбөө дүүр-...гүрэндөө эрхим шапар-...ехээр худалдажа байна.

...хамта, республикын кол-...совхозуудта бүхы дээрээ ...шэмые дээшэлүүлгэ тон ...й байна. Шухалын шуха-... болохо мяха үйлэдбэ-...таяа ехэ гээгдэлтэй. Ма-...эн ба шахан таргалуулха ...амжатай саг — зунай үе ...Гэхэ зуура, олохон колхо-...лай хүсэ шадал дээшэ-...лаар ямар нэгэн элитэ ху-...болоогүй. Тиихэhээ байта-...хүсэ шадал, тэдэнэй ашаг ...нэй эрилтэнүүдые ханга-...нэй эсэстэ республикын ...ба совхозууд мүнөө гү-...тушааха жэлэйнгээ тү-...хангалтагүйгөөр дүүргэ-... Олохон ажахынууд бэ-...пунктнуудта дунда гү, али ...доошо шадалтай мал ту-...руу заншалаа үшөөл ор-...Тиигэжэ гүрэнэй ба колхо-...интересүүдтэ гарза хохи-...уулагдана.

...Баримтанууд юун дээрэhээ ...хэдэ, зарим колхозууд, ...болон бэлэдхэлэй орга-...хүтэлбэрилэгшэд, мүн олон ...эд малай ашаг шэмые ...шэлүүлхэ тухай, гүрэндэ ...ню бэшэ мяха тушаажа, ...болон совхозой мал үрил-...одо оруулха ябадал бо-... тухай Коммунистическэ ...а Советскэ правительствын ...удхые үшөөл ойлгоогүй ...мэ болошогүй байдалай ...нэ шалтагаанhаа тохёол-...Мухаршэбэрэй аймагай Бул-...нэрэмжэтэ колхозой жэшээ ...жа болохо юм. Энэ колхоз ...мал бэлшээн таргалуулга ...йнаар эмхидхээгүй. Хэтэр-...р бэлшээн таргалуулха ма-...ар гүүртэшье эмхидхэгдээ-... юм. Тэрэнэй эсэстэ гүрэн-...дaxa малынь хүсэ шадал ...hайжа, колхоз гүрэндэ хэ-... мал үлүү олоор тушааха ...олохонь.

...Булганинай нэрэмжэтэ кол-...арaн иимэ байдалтай бэшэ ...хэрэгтэ иимэ эзэн бусаар ...ябадал Мухаршэбэрэй, ...Хоринн, Зэдын, Сэлэнгын ...аймагуудай зарим колхо-...гдэнэ. Тэдэ колхозууд гү-...ха тушааха ба худалдаха ...он хангалтагүйгөөр дүүр-... малажалай продуктнуу-дые үйлэдбэрилгэ дээшэлүүлхээр бэлэн байhан тухайгаа тэдэ колхозууд, МТС-үүд болон нютагуудтахи партийна, советскэ органуудай хүтэлбэрилэгшэдэй нэгэнтэбэшэ найдуулhанай hүүлээр иимэ байдал үзэгдэжэ байна.

Гүрэндэ мяха тушаалгада гахайн мяхан ехэ hуури эзэлхэ ёhотой гэжэ КПСС-эй ЦК-гэй январска Пленум зааhан байгаа. Республикын түрүү колхозууд гахай олоор шахажа, тон зүб юумэ хэнэ. Тарбагатайн аймагай Ленинэй, Калининай, Сталинай нэрэмжэтэ колхозууд энээнэй урда тээ гүрэндэ гол түлэб гахайн мяха тушаадаг байгаа.

Гэхэтэй хамта, республикын олон колхозууд болон совхозуудта гахай шахалга муугаар эмхидхэгдэнхэй. Тиимэhээ бэлэдхэлэй пунктнуудта гахайн мяхан тон багаар тушаагдана. Энэ шухала хэмжээ-ябуулга Иволгын, Прибайкальска, Кабанскын, Байкало-Кударын болон бусад аймагуудай колхозуудта таhалдуулагдажа байна. Мүн Тарбагатайншье аймагта мүнөө жэлдэ энэ хүдэлмэри муугаар ябуулагдана.

Саашадаа иимэ байдалтай яабашье эбсэжэ болохогүй. Мяха үйлэдбэрилгын гээгдэлые усадхахые, колхоз ба совхоз бүхэнэй малайнгаа ашаг шэмэ саашадань дээшэлүүлхые гүрэнэй ба советскэ арадай интересүүд эринэ. Эбэртэ бодо мал ба хонидые намартаа бэлшээн таргалуулга зүбөөр эмхидхэхэ, мүн гахайнуудые олоор шахаха гээшэ энэ хэрэгые амжалтатайгаар шиидхэхэ шухала арга нүхэсэл болоно.

Колхозууд, МТС-үүд болон совхозуудай хүтэлбэрилэгшэд, зооветеринарна мэргэжэлтэд түрүү ажахынуудай жэшээгээр бэлшээн таргалуулгын тусхай гүүртэнүүдые эмхидхэхэ зорилготой. Ороohо таряагаар элбэг ажахынуудта таряанай hүүл хэрэглэн, эбэртэ бодо мал, гахай болон эрье хонидые шахан таргалуулга эмхидхэхэ шухала. Сэлэнгын аймагай Сталинай нэрэмжэтэ колхоздо эмхидхэгдэhэн тусгаар мяханай-товарна фермэ тон hайн үрэ дүн харуулаа. Тиимэhээ энэ дүй дүршэлые үргэнөөр хэрэглэхэ шухала.

Намартаа мал бэлшээн ба шахан таргалуулгые эмхидхэхэ хэрэгтэ хүдөө ажахын мэргэжэлтэд ехэ харюусалгатай. Тэдэнэр бэлшээн таргалуулагдаха малай гүүртэнүүдые бодото дээрэнь эмхидхэлсэхэ, бэлшээри, солоомын узуур ба огородой үлэгдэлнүүдые хэрэглэхээр бодомжолон, энэ ехэ хүдэлмэриие зүбөөр түсэблэхэдэнь колхозууд болон совхозуудай малшадта туhалха ёhотой.

Намартаа мал бэлшээн ба шахан таргалуулгын амжалта мүн бэлэдхэлэй органуудай хүдэлмэриhөө нилээд дулдыдаха байна. Бэлэдхэлэй базануудта асарагдаhан малнууд хүсэд хүрэхэ тэжээлээр, hайн уhалууряар хангагдаха ёhотой.

Партиин аймагай комитедүүд, МТС-үүдэй зонодохи тэдэнэй инструкторска группанууд малшадай дунда партийно-политическэ болон нинтын хүдэлмэриие эрид hайжаруулха, мяха үйлэдбэрилгэ дээшэлүүлгын шухала удхашанарые ойлгуулха, тиигэжэ намартаа мал бэлшээн ба шахан таргалуулгые жэшээтэ hайнаар эмхидхэхэ ябадал туйлаха зорилготой. Мал бэлшээн ба шахан таргалуулха хүдэлмэри hайнаар эмхидхэжэ шадаха дүршэл ехэтэй мал адуулагшадые, гүүртэ даагшадые шэлэжэ, энэ ажалда табиха шухала. Мүн мал таргалуулха асуудалда колхозууд болон совхозуудай партийна организацинууд гол анхаралаа хандуулха ёhотой.

...есскэ областиин колхозууд ба совхозууд hү ...ха ба худалдаха гүрэнэй түсэб болзорhоонь урид дүүргэбэ

...областиин колхозууд бо-...зууд КПСС-эй ЦК-гэй ян-...Пленумэй шиидхэбэриие ..., Советскэ Союзай Ком-...скэ партиин XX съездын ...социалистическэ мүрысөө ...э, hү тушааха ба худалда-...тоhо үйлэдбэрилхэ жэлэй ...болзорhоонь урид дүүр-...оной энэ үеынхидэ орхо-...мянган тонно үлүү ехэ hүн ...шаагдаа.

...ин колхозууд ба совхозууд ... шэмые саашадань ни-...үүлээ. 1954 оной октяб-...эхилээд, 1955 оной сен-...хүрэтэрхи үе соо областиин колхозууд ба совхозуудта hүнэй валовой hаалга үнгэрэгшэ жэлэй энэ үеынхитэй сасуулхада 39 мянган тонноор ехэ болоо.

Областиин колхозуудта энэ оной сентябриин 1-дэ 1952 мянган тонной силоснэ түхеэрэлгэнүүд, тэрэ тоодо 687 мянган тонной капитальна силоснэ түхеэрэлгэнүүд баригдаа.

Мүнөө үедэ областиин колхозни-гууд, МТС-үүд болон совхозуудай хүдэлмэрилэгшэд мяха, нооhо, үндэгэ ба хүдөө ажахын бусад продуктнуудые болзорhоонь урид дүүргэхын, малай үбэлжэлгые амжалтатайгаар үнгэргэхын тула бүхы хүсэеэ элсүүлжэ байна.

Финляндска Республикын Президент г-н Ю. К. Паасикиви Москва ерэбэ

СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй уряалаар Финляндска Республикын Президент г-н Ю. К. Паасикиви сентябриин 15-да Москва ерэбэ.

Г-н Ю. К. Паасикивитай хамта Премьер-Министр У. Кекконен, Оборонын министр Э. Скуг, урдын Гадаадын хэрэгүүдэй министр байhан Р. Свенто ба бусад үдэшэжэ ябалсаhан хүнүүд, мүн СССР-hээ Финляндида байдаг Онсо ба Бүрин эрхэтэ Посол В. З. Лебедев ерэлсээ.

Центральна аэродром дээрэ Финляндиин гүрэнэй элитэ ажал-ябуулагша ба тэрээниие үдэшэжэ ябагшадые СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Түрүүлэгшэ К. Е. Ворошилов, нүхэд В. М. Молотов ба М. А. Суслов, СССР-эй Министрнүүд В. Г. Бакаев, Ф. Д. Вараксин, И. Г. Кабанов ба И. И. Носенко, экономическа хани барисаанай хэрэгүүдэй талаар главна управлениин начальник К. И. Коваль, Советскэ Союзай Маршал В. Д. Соколовский, СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Секретарь Н. М. Пегов, СССР-эй Гадаадын Хэрэгүүдэй Министрын орлогшо В. С. Семенов, Моссоведэй гүйсэдкомой түрүүлэгшэ М. А. Яснов, СССР-эй МИД-эй Европейскэ 3-дахи таhагые даагша С. Г. Лапин, СССР-эй МИД-эй Протокольно таhагые даатша Ф. Ф. Молочков, СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Протоколой начальник Г. И. Фомин, Москвагай комендант генерал-майор И. С. Колесников угтаа.

СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшэ нүхэр Н. А. Булганин бэеынгээ үлбэр байhан дээрэhээ уулзалгада хабаадаха аргагүй байгаа.

Г-н Ю. К. Паасикивиие Финляндиhаа СССР-тэ байдаг Онсо ба Бүрин эрхэтэ Посол Э. А. Вуори ба Посольствын хүдэлмэрилэгшэд, мүн Москвада байдаг посольствонууд болон миссинүүдэй толгойлогшонор, советскэ ба хариин гүрэнүүдэй журналистнууд угталсаа.

Президент Ю. К. Паасикивиин Москва ерэhэнтэй дашарамдуулан аэродром Финляндска Республикын ба Советскэ Союзай гүрэнэй тугуудаар гоёогдоhон, хүндэтэ харуул жагсаагдаhан ба Финляндиин болон СССР-эй гүрэнэй Гимнүүд наадагдаhан байна.

Аэродром дээрэ г-н Ю. К. Паасикиви микрофоной урда иигэжэ мэдүүлбэ:

«Намтай суг ябалсаhан хүнүүдтэй Советскэ Союзай столицада ерээд байхадаа финскэ арадай ба тэрэнэй правительствын зүгhөө Советскэ Союзай правительствые ба танай агууехэ гүрэнэй бүхы арадуудые үнэн зүрхэнhөө амаршалха золтой байнаб. Тиихэтэй хамта Советскэ Союзда ерэхые хани халуунаар урихаhанайтнай түлөө господин түрүүлэгшэ Танда, мүн СССР-эй Верховно Соведэй Президиумдэ баясхалан хүргэжэ байhанаа мэдүүлхыемни зүбшөөгыт.

Манай энэ айлшалалгые оронуудаймнай хоорондо тогтоогдоhон хани барисаанай, бэе бэедээ этигэлсэлгын, бэе бэеэ хүндэлэлсэлгын шэнэ гэршэ мүн гэжэ финскэ арад тоолоно.

Намда даалгаhан зорилгонуудые минии ороной зүгhөө дүүргэхын тулада Москвада би урдань олон дахин ерэhэн байнаб. Эдэ аяншалганууд бэрхэшээлтэй эрхэ байдалда үнгэрдэг байгаа hэн. Мүнөө хани барисаанай ба hайн хүршэнэрэй оршон байдалда Москва ерэhэнээ ехэ ханангяар тэмдэглэнэб. Бидэнэй эндэ ерэлгэ манай оронуудай хоорондохи хани харилсаае саашадань бэхижүүлгэдэ туhалха бээз гэжэ би найданаб.

Зохёон байгуулхы амгалан ажалдаа амжалта туйлахыень Советскэ Союзай арадуудта хүсэнэб. Уласхоорондын түгшүүрилые hулаpуулха, эб найрамдал бэхижүүлхэ эрхэ байдал бии болгохо эрмэлзэлгэдээ амжалта туйлахыень Советскэ правительствода мүн лэ хүсэнэб».

(ТАСС).

СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Түрүүлэгшэ К. Е. Ворошиловтай Финляндска Республикын Президент г-н Ю. К. Паасикиви уулзаба

Москва ерэhэн Финляндска Республикын Президент г-н Ю. К. Паасикиви сентябриин 15-да СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Түрүүлэгшэ К. Е. Ворошиловтай уулзаба.

Г-н Ю. К. Паасикивитай Финляндиин Премьер-Министр У. Кекконен ба Финляндиhаа СССР-тэ байдаг Онсо ба Бүрин эрхэтэ Посол Э. А. Вуори гэгшэд хамта ябалсаа. К. Е. Ворошиловтай Ю. К. Паасикивиин хөөрэлдөөнэй болоходо СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшын Нэгэдэхи Орлогшо ба СССР-эй Гадаадын Хэрэгүүдэй Министр В. М. Молотов, СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшын Нэгэдэхи Орлогшо М. Г. Первухин, СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Секретарь Н. М. Пегов, Советскэ Союзhаа Финляндида байдаг Онсо ба Бүрин эрхэтэ Посол В. З. Лебедев байлсаа.

Хөөрэлдөөн хани барисаанай оршон байдалда үнгэрөө.

(ТАСС).

Мухаршэбэрэй түрүү колхоздо

Түгнын үргэн уужам тала дайдаhаа урагшалжа, шэлэ хүбшэ дабахада Мухаршэбэрэй аймагай «Гигант» колхозой үргэн ехэ таряанай полинууд болодог. Эндэ мүнөө ган жэл болобошье, таряанай ургаса юрэнхыдөө hайн. 5200 гектар таряанай талмайтай «Гигант» колхозойхид Гашейн МТС-эй механизаторнуудтай хамта ургаса хуряалгые түрүүшын үдэрhөө амжалтатайгаар ябуулжа байна. Энэ МТС-эй 13 комбайн тус колхозой полинууд дээрэ hүни үдэргүй хүдэлмэрилнэ.

Хуряалгые богонихон болзор соо дүүргэхээр шиидэhэн комбайнернууд үглөөнэй шүүдэртэ, hүниин харанхыда илгадгүй талынгаа корабльнуудые жолоодоно. Тэдэнэй нэгэн гэхэдэ, МТС соогоо түрүү hуури эзэлhэн комбайнер Анатолий Овчинников болоно. Нүхэр Овчинников ургаса хуряалгын түрүүшын үдэрhөө комбайнайнгаа техническэ харууhалгые зүбөөр эмхидхэhэнэй ашаар үдэрhөө үдэртэ ажалайнгаа бүтээсые дээшэлүүлнэ. Тиигэжэ энэ нүхэр «Сталинец-6» комбайнаар үдэр соогоо 35 гектар хүрэтэр таряа хуряана.

Хуряалгын сезон соо 700 гектар талмайн ургаса хуряаха социалистическэ уялга абаhан нүхэр Овчинников 400-дахи гектараа хуряажа ябана. Тиин, энэ нүхэр хамта дээрээ 3000 гаран центнер таряа сохиhон байха юм.

Комбайнер Овчинниковай хүдэлмэрилжэ ябаhан энэ колхозой таряанажалай 3-дахи бригадын ургаса илангаяа hайн. Жэшээлхэдэ, шэниисэ тариhан «Озерки» гэжэ 240 гектар участогhаа гектар бүриин 17,5 центнер таряан сохигдоно. Мүн таряанажалай тус бригадын бусадшье участогуудhаа гектарай 12—13 центнер таряан хуряагдана. Энэ амжалтанууд хадаа энэ бригадын гэшүүдэй ба Фома Кузьмич Кононовой хүтэлбэрилдэг тракторна бригадын механизаторнуудай хүсэл оролдосоо гаргаhанай аша үрэ мүн болоно. Үндэр ургаса туйлахын түлөө таряанажалай бригадын бригадир, коммунист Георгий Песковой оролдолгые тэмдэглэхэ хэрэгтэй. Нүхэр Песков тракторна бригадын гэшүүдтэй нягта холбоотойгоор хүдэлмэрилжэ, ургасын хойноhоо харууhалгые зүбөөр эмхидхэжэ шадаhанай ашаар бригадынгаа тарилгын бүхы талмайн гектар бүриhөө 10 центнерhээ 18 центнер хүрэтэр таряа хуряана.

Комбайнер А. Овчинниковтай хамта энэ бригадада хүдэлмэрилдэг комбайнер Артем Иванов мүн лэ hайнаар ажаллана. Энэ нүхэрэй жолоододог самоходно комбайн нэгэшье hаадгүй хүдэлмэрилжэ, ажалайнгаа даалгабариие 250 процент хүрэтэр дүүргэдэг байха юм. Тиигэжэ энэ нүхэр 260 гектар таряанай талмай эрхим шанартайгаар хуряагаад байна.

Тус колхозой таряанажалай бусад бригадануудта хүдэлмэрилдэг комбайнернууд Иван Евдокимов, Елисей Калашников ба бусад тус бүридөө 260-hаа 300 гектар хүрэтэр ургаса хуряагаа.

Комбайнернуудай ажалайнгаа даалгабариие үдэрhөө үдэртэ дүүргэхэ хэрэгтэнь трактористнууд ехэхэн туhаламжа үзүүлдэг байна. Тиин энэ колхоздо хүдэлмэрилдэг трактористнууд С. Аносов, К. Калашников ба бусадай тракторнууд hаадгүйгөөр хүдэлмэрилнэ.

Эдэнэр иимэ амжалтануудые яажа туйланаб гэхэдэ, тус колхоздо хүдэлмэрилдэг тракторист болон комбайнернууд хүндэтэй ба харюусалгатай зорилгонуудаа бүрин ойлгожо, ургаса хуряалгые hайн шанартайгаар, богони болзор соо дүүргэхын тула оролдоно. Тиигэжэ тус колхоз hүүлэй мэдээгээр 2600 гектар таряанай талмай эрхим шанартайгаар хуряагаа. Хуряагдаhан таряанай солоомо, мэхиинэ тэрэ дарыдаа суглуулагдажа hурилэгдэнэ.

Ургаса хуряалгые түргэнөөр ябуулхатаяа хамта, тус колхозойхид таряа гүрэндэ үдэр hүнигүй тушаана. Эндэ хүдэлмэрилдэг Мухаршэбэрэй автотранспортна конторын 4 автомашина, колхозой 2 автомашина 3000 гаран центнер таряа «Заготзерногой» Суулгын пунктда тушааhан байна. Таряа зөөгшэд Александр Романов, Петр Суменков болон бусад оролдосотойгоор ажаллана. Тэдэнэр сүүдхэдээ 3 рейс хэдэг. Мүн тогууд дээрэ «ВИСХОМ», «Кузбасс» гэжэ сушилканууд hайнаар ашаглагдана. Сушилкануудай машинистнууд Сергей Володин, Антон Маковеев гэгшэд сүүдхэдээ 250—250 центнер таряа хатаажа гаргана. Тэрэшэлэн сушилкануудта хүдэлмэрилдэг колхозницанууд Евросинья Ананина, Екатерина Родионова, Васса Маковеева, Марфа Петрова болон бусад илангаяа hайнаар ажаллана. Мүн комбайнуудhаа таряа шэрэгшэд Петр Черных, Феоктист Аносов, Соломанида Золотарева гэгшэд эрхим ажалаараа шалгарна.

Ургаса хуряалгаар, гүрэндэ таряа тушаалгаар аймаг доторoo түрүүлжэ ябаhан энэ колхозойхид мүн ерэхэ жэлэй тарилгые хангаха үрэhэнэй фонд байгуулна. Хамтадаа 4500 центнер эрхим шанартай үрэhэн хаагдаад байна. Энэ хүдэлмэриие сентябриин 17 хүрэтэр дүүргэжэ, 7000 центнер үрэhэ хаахаар хараалнад.

Тус колхоз таряа хуряалгые, гүрэндэ таряа тушаалгые саг болзор соонь эмхитэйгээр ябуулhанай ашаар колхознигуудайнгаа ажалта үдэртэ авансаар таряа хубаагаа. Таряанажал болон малажалда хүдэлмэрилдэг түрүү колхознигууд Николай Филипповэй, Иван Калашниковай, Афанасий Овчинниковай бүлэнэр ажалта үдэртөө 30—30 пүүд шэниисэ абаа.

—Ургаса хуряалгын бүхы хүдэлмэриие богони болзор соо дүүргэжэ, колхоздоо таряанай бүхы фонднуудые байгуулhанай hүүлээр колхознигуудайнгаа ажалта үдэр бүридэ 3 килограмм таряа хубаахаар хараалнабди,—гэжэ тус колхозой правлениин түрүүлэгшын орлогшо Леонид Сидорович Леонов хөөрэнэ.

Гадна, тус колхозой огородой бригадын гэшүүд овощиин hайн ургаса ургуулжа шадаа. 35 гектар талмайн гектар бүриhөө үгэрсын 120 центнер, помидорой—150 центнер ургаса хуряажа, гүрэндэ овощь тушааха уялгаяа дүүргээ. Мүн 130 центнер помидор ба үгэрсэ Улан-Удын дэлгүүр дээрэ абаашажа худалдаhан байха юм. Тэрэшэлэн капустын, морковой hайн ургаса хуряахаар хараална. 6 тонно эртын капуста хуряагдажа, гүрэндэ тушагдаа hэн.

Овощиин үндэр ургаса хуряахын түлөө колхозой огородшон нүхэр Цзян Цзин-мин оролдосотойгоор ажаллаа.

Иигэжэ тус колхозой бүхы колхознигууд КПСС-эй ЦК-гэй январска болон июльскэ Пленумүүдэй түүхэтэ шиидхэбэринүүдые дүүргэхын түлөө ургаса хуряалга дээрэ эдэбхи хэшээлтэйгээр хүдэлмэрилжэ байна.

Б. Дымбрылов, манай корреспондент.

Московско электролампова заводто «Молния» гэжэ портативна багаханууд фотовспышкэнүүд үйлэдбэрилэгдэдэг болобо.

«Молния» гэжэ прибор байра соо ба hүниин сагта фотографироваалхада толотуулжа үгэдэг юм.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: приборнуудые туршагша Р. Столярова, инженер Г. Дуванов гэгшэд «Молния» гэжэ приборые шалгажа байна. **ТАСС-эй фотохронико.**

Пензенскэ областиин колхозууд ба совхозууд таряа тушааха гүрэнэй түсэб болзорhоонь урид дүүргэбэ

Пензенскэ областиин колхознигууд, МТС-үүд болон совхозуудай хүдэлмэрилэгшэд, городууд ба районно центрнүүдэй хүдэлмэришэдэй, инженерно-техническэ хүдэлмэрилэгшэдэй ба албахаагшадай эдэбхитэй туhаламжын хүсөөр, хүдөө ажахые саашадань хүгжөөхэ талаар КПСС-эй ЦК-гэй Пленумүүдэй түүхэтэ шиидхэбэринүүдые бэелүүлэн, Советскэ Союзай Коммунистическэ партиин XX съездые эрхимээр угтахын түлөө социалистическэ мүрысөө үргэнөөр дэлгэрүүлжэ, таряа тушааха гүрэнэй түсэб болзорhоонь урид дүүргээ. Областиин колхозууд ба совхозууд өөhэдынгөө арга боломжые хараадаа абажа 3,6 миллион пүүдhээ бага бэшэ таряа гүрэндэ нэмэжэ тушааха гэhэн уялга абаад, тэрэ тооhоо 1,3 миллион пүүд таряаниинь тушаагдаад байна. Областиин колхозууд ба совхозууд мүнөө үедэ крупянной культурануудай хуряалга дүүргэжэ, сахарна свёклын, хартаабхын ба хүдөө ажахын бусад культурануудай хуряалгые эхилээ.

Областиин колхозууд ба совхозууд ерэхэ жэлэй ургаса тухай анхаралаа табижа, намарай культурануудай тарилгые агротехническэ эрхим болзорнуудта, hайн шанартайгаар полевой хүдэлмэри дүүргээ.

Пензенскэ областиин колхознигууд, МТС-үүд болон совхозуудай хүдэлмэрилэгшэд нинтынгээ малые саашадань хүгжөөхын түлөө, hү, мяха ба нооhо тушааха гүрэнэй түсэбүүдые болзорhоонь урид дүүргэхын түлөө эршэмтэйгээр тэмсэжэ байна.

Малай ашаг шэмые саашадань дээшэлүүлгэ хангаха зорилгоор областиин колхозууд ба совхозууд тэжээл бэлэдхэхэ хүдэлмэри ябуулна. Энэ жэлдэ үнгэрэгшэ жэлэйхиhээ нилээд ехэ бүдүүн ба шэмэтэ тэжээлнүүд бэлэдхэгдэхэ байна.

Марийска АССР-эй колхозууд таряа тушааха гүрэнэй түсэб болзорhоонь урид дүүргэбэ

Хүдөө ажахые саашадань хүгжөөхэ ба ороohо таряа болон малажалай продуктнуудые үйлэдбэрилгэ ехэдхэхэ талаар КПСС-эй ЦК-гэй Пленумүүдэй шиидхэбэринүүдые бэелүүлэн, Советскэ Союзай Коммунистическэ партиин XX съездые эрхимээр угтахын тула социалистическэ мүрысөө дэлгэрүүлжэ, Марийска АССР-эй колхознигууд, машинно-тракторна станцинуудай хүдэлмэрилэгшэд ба хүдөө ажахын мэргэжэлтэд таряа тушааха гүрэнэй түсэб болзорhоонь урид дүүргээ. Республикын колхозууд 670 мянган пүүдhээ бага бэшэ таряа гүрэндэ тушааха, тэрэ тооhоо 500 мянган пүүд таряаниинь тушаагдаад байна.

Республикын колхозууд КПСС-эй ЦК-гэй январска Пленумэй шиидхэбэриие бэелүүлэн, нинтынгээ малай ашаг шэмые нилээд дээшэлүүлээ. Ажахын жэлэй 11 hарын турша соо колхозуудта hү hаалга 1953—1954 онуудай үеынхитэй сасуулхада 22 процентээр ехэ болоо.

ПАРТИЙНА АЖАБАЙДАЛ

Коммунистнуудай һуралсалда шухала анхарал хандуулха

Буркоопсоюзай правлениин дэргэдэхи партийна организациин тоосоото-һунгуулиин суглаан һаяхан боложо, тоосоото үе соо партийна бюрогой хэһэн хүдэлмэри тухай элидхэл партбюрогой секретариин орлогшо нүхэр А. Нелюбин хэбэ.

Партиин ЦК-гэй һүүлэй үедэ гаргаһан тогтоолнууд болон областной партийна организациин гаргаһан шиидхэбэринүүдые хүтэлбэри болгон, партбюро аппарадай хүдэлмэриие саашадань һайжаруулха, партийна ба гүрэнэй журамые шангадхаха асуудалнуудта гол анхаралаа хандуулһан байна гэжэ элидхэлшэ тэмдэглэбэ.

Партийна организаци администрациин ажал-ябуулгые хинан шалгаха эрхээ бэелүүлдэг болоһон байна. Партийна суглаанууд хараалагдаһан болзортоо, һара бүри үнгэргэгдэжэ, тэдээн дээрэ шухала асуудалнууд зүбшэн хэлсэгдэнэ. Жэшээнь, «Үйлэдбэри дээрэ коммунистнуудай түрүү үүргэ», «Советскэ хүнэй шэнжэ түхэл» гэһэн асуудалнууд партийна суглаанууд дээрэ табигдаһан байна. Эдэ асуудалнуудые зүбшэн хэлсэлгэ хадаа коммунистнууд ба партийнабэшэ хүдэлмэрилэгшэдые хүмүүжүүлхэ хэрэгтэ ехэ нүлөө үзүүлээ.

Тоосоото үе соо партийна бюро шефскэ хүдэлмэридэ анхаралаа ехээр хандуулаа.

Гэхэ зуура, элидхэлшэ болон үгэ хэлэгшэд партийна бюрогой хүдэлмэридэ бии байгаа дутагдалнуудые шүүмжэлээ. Партбюро тоосоото үе соо комсомольско ба профсоюзна организацинуудай ажал-ябуулгые ударидан хүтэлбэрилхэ уялгаяа муугаар бэелүүлһэн байна. Комсомолецууд болон союзнабэшэ залуушуулай дунда хүмүүжүүлгын хүдэлмэриин хангалтагүйгөөр табигдаһан дээрэһээ ажалай журам эбдэхэ, һамуу һалихай ябадал гартаха ушарнууд заримдаа үзэгдэдэг байгаа.

Партийна бюро тоосоото үе соо коммунистнуудай политическэ һуралсалда, тэдэнэй теоретическэ мэдэрэлээ дээшэлүүлгэдэ зохихо анхарал хандуулаагүй. Тиимэ дээрэһээ зарим коммунистнууд хаанашье һуралсадаггүй, эрдэмээ дээшэлүүлдэггүй байна. Һуралсалай энэ жэлдэ нёдондо жэлэй дутуу дунданууд хараадаа абтажа, коммунистнуудай һуралсалда шухала анхарал хандуулагдаха ёһотой.

Суглаан дээрэ хамта 10 гаран коммунистнууд үгэ хэлэбэ. Коммунист Блинов иигэжэ хэлээ:

—Манай парторганизациин бюро партийна суглаанай шиидхэбэринүүдэй хэр зэргээр бэелүүлэгдэжэ байһан тухай суглаан дээрэ хэлэдэггүй. Энэ хадаа буруу.

Тоосоото-һунгуулиин суглаан партбюрогой хүдэлмэриие хангалтатай гэжэ сэгнээд, элирүүлэгдэһэн дутагдалнуудые дары усадхаха гэжэ бюрогой шэнэ составые уялгалба. Партийна суглаан 5 хүнһөө бүридэһэн бюро һунгаба. Партбюрогой секретаряар коммунист Д. Колмаков һунгагдаа.

Пропагандистнуудай семинар

Иволгын аймагай партийна организаци һуралсалай шэнэ жэлдэ эмхитэйгээр бэлэдхэнэ. Аймаг дотор 4 политһургуули, В. И. Ленинэй ажабайдал болон ажал-ябуулга шудалха 6 кружок, КПСС-эй түүхэ шудалха гол түхэлэй 18, дээшэлүүлэгдэһэн түхэлэй 2 кружок, политэкономикын асуудалнуудые шудалха 4 кружок эмхидхэгдэбэ. Тэрээнһээ гадна хүдөө ажахын тодорхой экономикын асуудалнуудые шудалха 2 семинар айкомой партийна библиотекын дэргэдэ, мүн Саянтын МТС дээрэ эмхидхэгдэбэ. Пропагандистнуудаар дээдэ ба хүсэд бэшэ дээдэ һургуулитай, мүн дунда һургуулитай хүнүүд томилогдоо. Пропагандистнууд барандаа КПСС-эй айкомой бюрогой шиидхэбэреэр баталагдаа.

КПСС-эй Иволгын айком сентябриин 14-нэй үдэр кружок болон политһургуулинуудай хүтэлбэрилэгшэдэй нэгэ үдэрэй семинар үнгэргэбэ. Тус семинарта 2 пропагандистһаа бэшэнииинь бултадаа сугларaа. Комсомолой политгэтээрэлэй сетиин пропагандистнууд мүн тэрэ семинарта хабаадалсаба.

«КПСС-эй ЦК-гэй июльскэ Пленумэй дүнгүүд тухай», «Социалистическэ интернационализм — арадуудай хани барисаанай идеологи мүн», «Уласхоорондын байдал тухай» лекцинүүдые семинарта хабаадагшад шагнабад. Партиин айкомой пропаганда ба агитациин таһагые даагшын орлогшо нүхэр Доржиев «Партийна һуралсалай үнгэрһэн жэлэй дүнгүүд, партийна гэгээрэлэй шэнэ жэлэй зорилгонууд тухай, кружок болон политһургуулинуудта занятинуудые үнгэргэхэ методика тухай» элидхэл хэбэ.

Лекцинүүдэй уншагдаһанай һүүлээр пропагандистнууд ээлжээтэ семинар яажа үнгэргэхэ тухай һанамжануудаа хэлсэбэд.

В. Лошкомоева.

Хүмүүжүүлгын хүдэлмэри һайжаруулха

Һаяхан Улан-Удын «Главунивермагай» дэргэдэхи партийна организацида тоосоото-һунгалтын суглаан болобо.

Тоосоото үе соо парторганизаци партийно-политическэ хүдэлмэрээ зарим тэды һайжаруулһан байна. Гэбэшье, парторганизациин хүдэлмэридэ олон дутагдалнууд бии гэжэ парторганизациин секретарь нүхэр А. Куреев элидхэл соогоо тэмдэглэбэ. Суглаан дээрэ коммунист нүхэр П. Козлов үгэ хэлэхэ зуураа, «үнгэрһэн жэлэйнгээ алдуу дутуунуудһаа тобшолол хэжэ, политико-хүмүүжүүлгын хүдэлмэриие эрид һайжаруулха ёһотойбди» гэбэ.

Коммунистнууд парторганизациин хүдэлмэриие хангалтатай дээрэ сэгнээд, элирүүлэгдэһэн дутагдалнуудаа асуудхалгада зорюулагдаһан шиидхэбэри баталан абаба.

КПСС-эй XX съездын хүндэлэлдэ

Улан-Удын сэмбын фабрикын сэмбэ нэхэлгын цехын коллектив КПСС-эй XX съездын хүндэлэлдэ жэлэйнгээ түсэбые болзорһоонь урид, ноябриин нэгэн хүрэтэр дүүргэхэ, түсэбһөө гадуур 262.480 метр сэмбэ нэхэхэ, 25 тонно ээрэгдэһэн нооһо арьбалаад, тэрээгээрээ 35.500 метр сэмбэ нэхэхэ гэһэн социалистическэ уялга абанхай. Тус коллектив абаһан уялгаяа бэелүүлэн, 8 һарынгаа түсэбые 118 процент дүүргээд, түсэбһөө гадуур 152 мянган метр сэмбэ нэхэбэ. Сэмбэ нэхэгшэдэй дунда үргэнөөр дэлгэрһэн мүрысөөнэй түрүүшүүлэй нэгэн — Надежда Никитична Симонова эрхим шанартай продукци гаргажа, халаанайнгаа даалгабариие 120 гаран процент дүүргэнэ.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: нүхэр Симонова таһарһан утаһа залгажа байна.

А. Мантаевай фото-текст.

Мүрысөөнэй түрүүшүүл

Партиин XX съездын хүндэлэлэй социалистическэ мүрысөөн «Бурмонголстрой» трестын барилгын участогуудта үргэн далайсатайгаар дэлгэрбэ. Республиканска больницын барилгын участогтахи шулуушадай комплексно бригада түрүү зэргэдэ ябана. Энэ бригадые республикын суута шулуушан Сергей Петрович Зайцев хүтэлбэрилнэ.

Штукатурщик Ф. Т. Мартынов терапевтическэ корпусой газаа талые жэгдэлхэ зуураа, үдэр бүри 2 нормо дүүргэнэ. Нүхэр Мартынов энэ мэргэжэлһээ гадна, үшөө 4 мэргэжэл шудалһан туладаа бригада дотороо элдэб даалгабаринуудые мүн лэ бүтээсэ ехэтэйгээр бэелүүлдэг юм. Тиин өөрынгөө мэргэжэлнүүдтэ бригадынгаа бүхы гэшүүдые һургаа. Мүнөө нүхэр Тимофеевэй бригада ёһотой «олон мэргэжэлтэнэй» бригада гэжэ нэрлэгдэнэ. Сентябрь һарада энэ эмхитэй бригадын коллектив табанжэлэйнгээ даалгабариие хоёр дахин дүүргэхэнь.

Барилгын дүрбэдэхи участогта Г. А. Волынко гэгшын хүтэлбэрилдэг модошо дархашуулай ба нүхэр Ошурковой хүтэлбэрилдэг штукатурщигуудай бригаданууд социалистическэ мүрысөөндэ түрүүлжэ ябана. Нүхэр Волынкын бригада универмагай байшангай барилга дээрэ хүдэлмэрилнэ. Тиин энэ бригадынхид даалгабаряа 15 хоногоор уридшалан дүүргэхэ гэһэн уялга абаад, тэрэнээ амжалтатайгаар бэелүүлжэ байна. Тэрэшэлэн нүхэр Ошурковой бригада халаанайнгаа даалгабари 220 процент хүрэтэр дүүргэнэ.

Ф. Башухаев.

Хонин һүрэгөө олошоруулна

Курумканай аймагай Калининай нэрэмжэтэ колхоз хони үсхэбэрилхэдэ ехэ таатай бэлшээритэй юм. Тиин энэ колхоз хонин һүрэгөө жэл ерэхэ тудам улам олошоруулна. Энэ жэлдэ колхоз үшөө нэгэ ОТФ шэнээр бүридүүлжэ, хамта гурбан ОТФ-тэй болобо. Мүнөө эдэ ОТФ-эйнүүдтэ 16400 гаран хонин тоологдоно.

Тиин колхоз энэ жэлдэ гансахан нооһо тушаалгаһаа хахад миллион шахуу түхэриг олзо оруулаа.

Н. Кузьмин.

Шэнэ гэрнүүд

Энэ жэлдэ Түпхэнэй аймагай Жемчуг тосхоной 20 гаран айл гүрэнһөө мүнгэ уриһаар абажа, гэрнүүдые шэнээр баряа.

—Би гүрэнһөө 10 мянган түхэриг уриһаар абаад, шэнээр гэр барижа орооб. Гүрэн намда энэ мүнгые 10 жэлэй болзортойгоор урьһалжа, түбхинэхэ хэрэгтэм ехэ туһаламжа үзүүлээ,—гэжэ С. Сыренов хөөрэнэ.

Б. Бирбаев.

ТАСС-эй мэдүүлгэ

Москвада сентябриин 14-дэ болоһон пресс-конференци дээрэ ГФР-эй Федеральна Канцлер г-н Аденауэр Германиин хилэнүүд тухай ба бусад асуудалнуудаар мэдүүлгэ хэһэн байна.

Энээнтэй дашарамдуулан доро дурсагдаһан тухай мэдүүлхые Советскэ Правительствоор ТАСС түлөөлэгдөө:

Германска Федеральна Республика Германиин хубинь болоно. Германиин нүгөөдэ хубинь Германска Демократическа Республикын болоно гэжэ Советскэ Правит[…] тоолоно.

Советскэ Союзай, Германска Фе-
деральна Республикын хоорон[…]
ломатическа харилсаанай т[…]
доһонтой дашарамдуулан С[…]
Правительство хадаа иигэ[…]
дүүлхые шухалада тоолоно. […]
ниин хилэ тухай асуудал П[…]
ска хэлсээгээр шиидхэгдэһэ[…]
гаа. Харин Германска Фед[…]
Республика хадаа өөрынгөө […]
ээлжэ байһан территори[…]
өөрынгөө эрхэ түлөөлэлгые б[…]
хэ зэргэтэй.

Табадахи табанжэлэй түрүүшүү[…]

Дүршэл ехэтэй механик

Дмитрий Павлович Гончаров Хандагайн леспромхозой модо бэлэдхэлгын Үлэнтэ гэжэ участогта «ПЭС—12—200» электростанциин механигаар 5-дахи жэлээ хүдэлмэрилжэ байна. Энэ үе соо тэрэ үнэн сэхэ ажалаараа коллективэйнгээ дунда мэдээжэ болоо.

—КПСС-эй ЦК-гэй июльскэ Пленумэй шиидхэбэри соо ажалай бүтээсые дээшэлүүлхын тулада үйлэдбэри дээрээ шэнэ технологи нэбтэрүүлхэ, техникые һайнаар шудалжа дүүрэн хүсөөрнь ашаглаха хэрэгтэ онсо анхарал хандуулагдана. Тиимэһээ би энэ эрилтые бодото дээрэнь дүүргэхын тулада бүхы хүсэ шадалаа гаргадагби. Минии электростанциһаа хүдэлмэрилдэг электрохюрөө тус бүридөө даалгабаряа 145 процент дүүргэдэг болонхой, — гэжэ нүхэр Гончаров омогтойгоор хөөрэнэ.

Электромеханик Дмитрий Гончаров хайшан гээд хүдэлмэрилхэдөө үйлэдбэри дээрээ иимэ амжалта түйланаб гэжэ хаража үзэхэдэ, тэрэ ажалдаа үнэн сэхээр хандадаг, электростанцияа һайса мэдэхэшье һаа, үшөө шудалхые саг үргэлжэ оролдодог байна. Энэ жэлдэ шэнээр асарагдаһан «ПЭС—12—200» маркын электростанци нүхэр Гончаровто үгтэһэн байна. Энэ ехэ хүсэтэй ба үнэтэйшье машина. Тэрэ зүбөөр, ашаг ехэтэйгээр хэрэглэгдэхэ ёһотой. Энэ эрилтые һайса мэдэһэн нүхэр Гончаров эгээн түрүүн бүхы частьнуудайнь бүрин бүтэнииe наринаар шалгажа, хүдэлгэжэ үзэһэнэйнгөө һүүлдэ ашаглажа эхилһэн байна.

Электромеханигай хүдэлмэри тон харюусалгатай. Хэрбээ электростанциин хүдэлхэеэ болёо һаань, участогай хүдэлмэри бүхыдөө таһалдуулагдаха бшуу. Энээниие һайнаар мэдэһэн нүхэр Гончаров электростанцияа таһалдалгүйгөөр хүдэлгэхын тулада ехэхэн оролдолго гаргажа, электростанцида заправка хэлгэдэ тон наринаар хандадаг. Тиин бензинһээ байха уһашье хэхэдээ шүүртэй воронко хэрэглэдэг. Горючи болон уһаяа бараниинь шүүрдээд хэхэдэ ямаршье шорой шохой оролсодоггүй байна. Хүдэлмэриингөө һүүлдэ уһаяа табидаг, карбюраторайнгаа бензиннэ шүүрые һайса угаадаг байха юм. Механигай иигэжэ хүдэлмэрилһэнэй ашаар электростанциин хүдэлмэри зааханшье таһалдадаггүй байна.

Электрын ток дамжуулдаг кабель болон электрохюрөөнүүдые техническээр харууһалга электромеханигай хүдэлмэриин гол[…]
гуудай нэгэнинь болоно.
Гончаров электркабельнууда[…]
бүхэндэ шалгажа, нүхэ […]
газарыень няадаг, модондо […]
галдажа таһархагүйн тулад[…]
гистральна кабеляа газар […]
жа, 3—5 сантиметр гүнзэгы[…]
ладаг байна. Тиихэдэ Д[…]
Павлович хүдэлмэриин […]
электрохюрөөнүүдээ асарж[…]
гуулхые мотористнуудай урд[…]
тэ табидаг. Эндэ электрох[…]
хюрөө бүхэнэй картер соо[…]
һыень, хюрөөдэдэг гэнжынь […]
гэнжые хүдэлгэдэг бүхы ча[…]
дай бүтэн бүриниие үдэр […]
наринаар шалгана. Хэрбээ […]
мэнэйнь эбдэрһэн байга[…]
электрохюрөөшэитэеэ хамта т[…]
рыдань заһабарилдаг ба[…]
Электрохюрөөгэй гэнжэнүүдэ[…]
садалга эгээл хүдэлмэри ех[…]
дүй дүршэл хэрэгтэй ажал. […]
һээ нүхэр Гончаров гэнжэ[…]
далгаар бүхы электрохюрөө[…]
өөрынгөө дүй дүршэл дам[…]
үгэнэ. Мүнөө тэрэнэй хүтэ[…]
дэг электрохюрөөшэд гэнж[…]
хурсадаха ба моторойнгоо з[…]
частьнуудые заһабарилуул[…]
лада мастерскойдо ошожо […]
гүй, харин өөһэдөө заһаад х[…]
рээ саашань үргэлжэлүүлжэ […]
болонхой.

Хандагайн леспромхозой […]
электромеханик Дмитрий Го[…]
хүдэлмэрээ иигэжэ эмхидхэ[…]
гээ ашаар модо бэлэдхэлгэ[…]
электрохюрөөшэдэй ажалай […]
сые эрид дээшэлүүлжэ шада[…]
нөө солото механигай хүдэл[…]
дэг участогайхид электрын […]
таһалдангүйгөөр ажаллажа, […]
бэлэдхэхэ үдэр бүринигөө […]
150 процент хүрэтэр дүүргэ[…]
на, нүхэр Гончаров бэлэд[…]
байһан нэтэ кубометр модон[…]
грамм бензин гаргашалхын […]
282 грамм галдажа, һара бү[…]
үдэр соо арьбалһан бензин […]
хүдэлмэрилдэг болонхой. С[…]
Ой модоной промышленност[…]
нистерство энэ новаторай х[…]
риин амжалтые үндэрөөр с[…]
нүхэр Гончаровто «Модо б[…]
лэй ба урадхуулгын хүндэтэ[…]
тер» гэһэн нэрэзэргэ олгох[…]
хамта, мүнгэн шан барюулб[…]
нөө нүхэр Гончаров КПСС[…]
съездын хүндэлэлдэ ажалай […]
да жагсаад электрохюрөөш[…]
ажалайнгаа бүтээсые 10 проц[…]
дээшэлүүлхэ гэһэн уялга […]
шэн зоригтойгоор ажаллажа […]

В. Вас[…]

Һурагшадые ажал мэдэхээр һургаха

(Республикын бурят дунда һургуулиин һуралсалай таһагые даагша Г. П. Петроватай хөөрэлдөөн)

Энэ һуралсалай шэнэ жэлдэ дунда һургуулинуудай һуралсалай ба хүмүүжүүлгын хүдэлмэри үнгэрэгшэ жэлэйхидэ орходоо тон ондоо болобо. РСФСР-эй Гэгээрэлэй министерство һуралсалай шэнэ түсэб, шэнэ программануудые баталаа. Шэнэ түсэбтэ ба программануудта оролго хадаа һургуулинуудта ехэ удхашанартай байна. Һуралсалай энэ шэнэ түсэб ба программануud эрдэмэй үндэһэ һууринуудые һурагшадай гүнзэгыгөөр шудалха дүүрэн арга нүхэсэл хангаха зорилготой. Мүн һурагшадай техническэ мэдэсыень үргэдхэхэ, ажал хүдэлмэриин дүй дүршэлтэй болгохо байна. Шэнэ түсэбэй ёһоор 1—4 классуудай һурагшад юрын инструментнүүдые хэрэглэжэ, гар үзүүрэй хүдэлмэри хэжэ һураха байна. 5—7-дохи классуудай һурагшад һургуулиингаа дэргэдэхи участогууд ба мастерскойнуудта хүдэлхэ дүршэлтэй болохо. 8—10-дахи классай һурагшад хүдөө ажахыгаар, машиноведенеэр, электротехникээр практика гараха, мүн һуралсалайнгаа хажуугаар промышленна предприятинуудта ба колхозуудта саг зуура хүдэлмэрилдэг байха юм.

Иимэһээ багшанар хүдэлмэридөө оролдосотойгоор, творческоор хандаха, һурагшадые номдо һургаха, хүмүүжүүлхэ мэргэжэлээ хододоо дээшэлүүлжэ байха уялгатай. Ном заалгые ажабайдалда, үйлэдбэридэ дүтэ болгохо гээшэ һуралсалые политехнизацилха асуудалай нэгэ алхамынь болоно. Зүгөөр энэ асуудалые зүбөөр шиидхэхын тулада һургууляа материально-техническэ һайн базатай, предприятинуудтай холбоотой байлгаха шухала.

Мүнөө бурят дунда һургуулида һуралсалай шэнэ түсэбые, программануудые бодото хэрэг дээрэнь бэелүүлхын түлөө ямар хүдэлмэри хэгдэнэб гэжэ хараад үзэе. Манай һургуулиин багшанар нэн түрүүн һургуулиингаа материальна базые бэхижүүлхэ зорилго табинхай. Һуралсалай энэ жэлдэ бидэ физикын, химиин, биологиин кабинедүүдые, физкультурна зал ба һуралсалай мастерской шэнээр түхеэрээбди.

Һургуулиимнай мастерской соо дарханай, слесарна ба механическа таһагууд бии. Механическа таһагта элдэб станогууд (токарна, үрэмдэлгын гэхэ мэтэ), электрохюрөө, механическа точила, электрохаруул, электрогагнуур болон бусад хэрэгсэлнүүд бии. Бидэ электрифицировалэгдэһэн кузница бүхы хэрэгсэлнүүдтэйнь абаха гэжэ шиидээбди. Тиимэ кузницатай болоходомнай тэндэ һурагшад ажалай шухала дүй дүршэлтэй болохо, шэнэ һонин юумэнүүдые ойлгожо абаха байна.

Һургуулидамнай радиоузел, усилитель, магнитофон ба һурагшадаймнай өөһэдэйнь хэһэн электрохонхо бии. Мүн олонхи һурагшаднай радиотехникэ шудална.

Һургуулидамнай үргэн плёнкотой киноаппарат бии. Тэрээниие урогуудтаа ба элдэб кружогуудай занятинуудта физикын, химиин, биологиин, географиин ба литературын багшанар хэрэглэдэг. Шэнэ картинануудые һурагшаднай харадаг. «СССР-эй ой модоной баялигууд», «Модо бэлэдхэл ба урадхуулга», Москвадахи «Хүдөө ажахын бүхэсоюзна выставкэ», «Колхозой эрдэмтэн Мальцевай туршалганууд», «Металл шудхалга», «Мүнөөнэй хүдөө ажахын машинанууд» гэхэ мэтын картинануудые үнгэрэгшэ һуралсалай жэлдэ тэдэнэр хараа һэн.

Мүнөө жэлдэ 9-дэхи классай һурагшадай машиноведениие шудалха туладань һуралсалайнгаа мастерскойдо машиноведениин булан бии болгохоор хараалбабди. Һурагшадаа техническэ мэргэжэлтэй болгохо арга боломжо манай һургуулида бии. Үнгэрэгшэ һуралсалай жэлдэ 350-яад һурагшад техническэ элдэб кружогуудта (дарханай, залуу техникүүдэй, химическэ, радиогой) һураа юм. Һуралсалай энэ жэлдэ техническэ кружогууднай үшөө олон болохонь.

Мүнөө 8—9 классуудай һурагшадай городой фабрика, заводуудай лабораторинуудта, цехүүдтэ, таражуудта багшанарай ба мастернуудай заабаряар неделидээ 2—3 час хүдэлмэрилжэ байха тухайнь тус тус предприятинуудай хүтэлбэрилэгшэдтэй хэлсэхэ һанаатайбди.

Манай һурагшад хүдөө ажахын онсо илгаатай танилсаха, колхознигуудай хэдэг хүдэлмэриие һайса мэдэхэ ёһотой. Байгша оной зунай ба хабарай үедэ һургуулиимнай ахалагша классуудай 150 гаран һурагшад шефтээ абаһан «Коммунизм» колхоздо (Иволга) хүдэлөө. Тэдэнэр кукуруза тарилсаһан, малай үбһэ тэжээл бэлэдхэлсэһэн, силосэй нүхэнүүдые малталсаһан байна. Мүнөө ахалагша классуудай 160 һурагшад багшанарайнгаа хүтэлбэреэр кукуруза ба таряа хуряалтада ябажа байна. Һурагшаднай колхозуудта хүдэлжэ, хэдэн мянган ажалта үдэртэй болоо. Юннадууд ба хүдөө ажахын кружогой гэшүүд зунайнгаа амаралта соо һургуулиингаа участок дээрэ хүдэлбэ. Тэдэнэр багаханууд газар дээрэ орооһото ба огородой культурануудые тарижа, эдэ культуранууд ямар эрхэ байдалда һайнаар ургаха, хаана муугаар ургаха байнаб гэхэ мэтын туршалгануудые хэбэ. Кукуруза тарижа, тэрэнээ һайнаар ургуулхын түлөө һурагшаднай тусгаар анхарал оролдолго гаргаа. Иигэжэ тэдэнэрэй оролдоһоной ашаар кукурузань хоёр метр хахад тухай үндэртэй боложо, буурсаглажа эдеэшэһэн байна. Эндэ нэгэ гектарһаа 40 центнер кукурузын орооһон гарахаар хараалагдана. Хабарайшье шэниисэ мүн лэ һайнаар ургаба.

Мүнөө һургуулиингаа дэргэдэ туршалгын участок бии болгохоор бэлэдхэжэ байнабди. Теплицэ шэнээр барижа, тэрээн соогоо үгэрсэ, редискэ ба огородой бусад культурануудые ургуулха түсэбтэйбди. Һургуулидамнай кролигууд, заряанууд ба бусад амитад бии. Зоотехническэ бүхы журамуудые сахижа, һурагшаднай эдэ амитадаа зүбөөр харууһална, эдеэлүүлнэ, зан абариень шэнжэлнэ. Биологическа предмедүүдээ колхозой ажахытай, огородой эдеэ тарилгатай, малажалтай нягта холбоотойгоор заахабди. Һуралсалые политехнизацилалга ба практическа хүдэлмэридэ һурагшадые бэлэдхэлгэ хадаа хими, биологи, физикэ ба бусад предмедүүдые шэнэ программын ёһоор зааха, хараалагдаһан лабораторно ба практическа бүхы хүдэлмэриинь гүйсэд хэхэ эрилтэ багшанарта табина.

Мэргэжэл ехэтэй багшанараймнай нэгэн — Д. М. Бурхинов һурагшадта типовой машинануудые заахадаа манай техникэдэ ехээр хэрэглэгдэдэг шэнгэн түлишын двигательнүүд тухай тусгаар хэлэжэ үгэдэг юм. Тэрэ хадаа һурагшадта һуралсалай юрын модельнүүдые харуулһаар, аалихан саашалжа, автомобильнуудай, тракторнуудай двигательнүүдые үзүүлжэ эхилдэг. Электрическэ ток тухай хэлэгдэһэн физикын разделые үзэхэдөө хүсэ ехэтэй электрын тогой хайшан гэжэ абтадаг, ямар аргаар холо газар дамжуулагдадаг тухай Д. М. Бурхинов һурагшадта хөөрэжэ үгэдэг. Нүхэр Бурхинов һурагшадые физикын түйлалтануудтай танилсуулдаг, промышленна предприятинуудаар экскурсида ябахадаа физикын шэнэ түйлалтануудые бодото дээрэнь харуулдаг юм. Һурагшад политехническэ эрдэмые нэн түрүүн урогуудтаа шудалдаг. Иимэл хадань багшанар һуралсалые политехнизацилха хэрэгтэ ехэ үүргэ дүүргэхэ болоно. Химиин багша З. Д. Доржиева 10 гаран жэлэй турша соо хүдэлжэ байна. Тэрэ хадаа өөрынгөө предмет һайнаар мэдэдэгшье һаа, урогуудтаа үдэр бүри бэлэдхэдэг, лабораторно хүдэлмэри, туршалга хэхэ хэрэгсэлнүүдээ бэлэн байлгадаг. Мүн нүхэр Доржиева өөрынгөө мэргэжэлые ходо дээшэлүүлжэ, химиин түйлалтануудтай, городой зарим предприятинуудтай танилсажа байдаг.

Географиин багша Т. Т. Богданов өөрынгөө предмедые шэнэ программын ёһоор заахын түлөө ехэхэн хүдэлмэри хээ. Нүхэр Богдановай эдэбхеэр географическа булан бии […]
гогдоо. Мүнөө географическ[…]
вой талмайтай болохо бэлэдх[…]
байна. Нүхэр Богданов һур[…]
тайгаа хамта харуулан ойлгу[…]
гаран хэрэгсэлнүүдые б[…]
Географиин урогуудта шудал[…]
дэмээ һурагшад заводуудаар[…]
публикынгаа элдэб газарн[…]
экскурсида ябажа үргэдхэдэг […]
Багшанар өөһэдынгөө эрдэмы[…]
гэжэлые дээшэлүүлхэ гэжэ […]
дог. Энэ хүсэлыень хангахын […]
техникын үндэһэ һууриие ш[…]
семинар эмхидхэгдэхэнь.

Гэбэшье, бурят дунда һур[…]
нуудта зорюулагдан батал[…]
һуралсалай түсэбтэ энэ жэл[…]
лагша классуудта машинове[…]
хүдөө ажахыгаар ба электр[…]
кээр практикум оруула[…]
Энэнь һуралсалые политехни[…]
хэрэгтэ ехэ зохистой бэшэ[…]
Тиигэбэшье һаань, һургуул[…]
ябуулагдадаг политехническ[…]
салһаа гээгдэхэгүйн түлөө б[…]
гуулидаа кружогуудай хүдэ[…]
һайнаар эмхидхэхэ ба город[…]
приятинуудта экскурси олох[…]
хүсэлтэйбди. Манай һургу[…]
класстай (5—10) дунда һ[…]
юм. Теэд энэ һургуулимнай […]
жэлэй һургуулиин байха гэр[…]
мэ дээрэһээнь кружогуудай […]
мэрилхэ ба һурагшадай урс[…]
лэдхэхэ комнатонууд дутана[…]
шье һаань эдэ дутагда[…]
усадхажа боломоор.

Манай һургуулиин багша[…]
ралсалай шэнэ түсэбөөр, пр[…]
нуудаар хараалагдаһан эр[…]
дые бодото хэрэг дээрэнь […]
хын түлөө оролдоно. Юуб[…]
һурагшаднай һургууляа д[…]
дээдэ һургуулинуудта орох[…]
на, промышленна предприят[…]
ба хүдөө ажахыда ошожо […]
болоно бшуу.

ГYРЭНДӨӨ ТАРГАН МЯХА ЕХЭЭР ТУШААЯ!

рэй мяха үйлэдбэрилгые 1960 ондо, 1954 онойхитой сасуулхада, 1,7 дахин ехэдхэхэ зорилго табигдана. Энэ ургалтые ямар аргаар хангажа болохоб?
мяха үйлэдбэрилгые ехэдхэхэ шухала резервнүүдэй нэгэниинь хадаа эбэртэ бодо малые бэлшээн таргалуулха, бэеынь хүсөөхэ ба шахаха ябадал болоно".

(КПСС-эй ЦК-гэй январска Пленум дээрэ нүхэр Н. С. Хрущевой хэһэн элидхэлһээ).

ые зүбөөр харууһалха

харууһалгые зоотехническэ заабариин өр эмхидхэхэ гээшэ, илангаяа малые ша- улха хэрэгтэ ехэхэн удхашанартай. Ки- жэтэ колхоз бэлшээн таргалуулгын хоёр юм. Эдэ хоёр гүүртын малнууд холын, эритэй газарта адуулагдадаг байна.

ын урда тээ залуу, эрэ малнуудаа тэрэ и, бурууннуудаа илгажа Д. Чойнзоновой дэгбди. Тэрэнэй гүүртэһээ Б. Доржиевай шараг болоһон эрэ малнууд үгтэжэ ондо д, зунай ба намарай бэлшээридэ шахаг-

харууһалгые иигэжэ хоёр гүүртэдэ ехэ таатай зохид байна. Илангаяа ай гүүртын сарнууд зунай үедэ ехээр Энэ жэл гүүртын гунан ба дүнэн сарнууд үдэр бүри 700—800 граммаар нэмээ.

зоотехнигүүд холын бэлшээриин гүүртэ- анхаралаа табинабди. Заримдаа хэдэн э гүүртэ дээрэ байжа, бүхы малнуудынь мараар хүшэ орожо байһаниинь шалга- байнабди. Мүн хээрын бэлшээриин хагда анарые хаража, ямар бэлшээридэ мал- улхада һайн бэ гэжэ малшадта заажа үгэ-

ай бэлшээри дээрэ һайн уһалуури эмхид- а. Илангаяа шахагдажа байһан малнууд ёр-гурба дахин уһалагдаха ёһотой.

ргэжэлтэд эрэ, һубай малнуудай гүүртэдэ багаар табидаг заншалтай. Энэ тон буруу. бэлшээн таргалуулха үедэ зоотехнигүүд, д, гүүртэ, отаранууд дээгүүр ходо ябажа, өр, зоотехническэ заабариин ёһоор ха- онсо анхаралаа хандуулха ёһотой.

ал таргалуулгын эгээл харюусалгатай байна. Манай малшад хэды ехэ дүй дүр- обошье, намарай үедэ малые зүбөөр ха- дутагдалнуудые гаргадаг. Нэн түрүүн шад «мал таргалаа» гээд һанаагаа амар- шалтай. Энээн дээрэһээ боложо, байһан жоёо хүсэд хэрэглэжэ шаданагүйбди.

тула, малшадай гол зорилго хадаа нама- л таргалуулгада улам ехэ анхаралаа та- ай зохид бэлшээрие хүсэд хэрэглэхэ ёһо-

ган мал үбэлжэхэдөөшье ехэ турадаггүй, г.

нэрэмжэтэ колхозой гэшүүд түрүүшынгээ һанаагаа амарангүй, үшөө шэнэ амжалта- лажа, Эхэ оронiдоо тарган мяха ехээр үгэ- рга боломжотой.

Е. Шевлякова, зоотехник.

ба дүнэн сарнуудые таргалуулнабди

бэлшээн таргалуулха гээшэ имагтал тэдэ- һалжа байһан хүнүүдһээ дулдыдадаг юм. эрие шэлэжэ, үдхэн ногоотой, уһатай ые адуулхада түргэн таргалдаг гэжэ бүгэ- жэ. Теэд бидэнэр урдань, илангаяа зунай а һүниндэнь адуулдаггүй байгаабди. Дүй рэһээ харахада һүни адуулха гээшэ ехэ- атай байна. Юуб гэхэдэ, үдэрэй халуун р малнууд һэрюун, һүүдэр газар бэдэрээд эндөө, һүниндөө илангаяа хада боориин ар һэбшээтэй, һэрюун газарта ехэ тогтуу- жэ эдеэллэдэг.

амта үбэлдөө ехэ тураһан мал зундаа лдаг. Тиимын тула залуу һубай малые дэ ехэхэн анхарал хандуулагдаха ёһотой. арта һубай малнуудай харууһалгада ша хэрэгээр хандадаг. Энэ тон буруу. үртынгээ һубай малда үбэлдөөшье, илан- аа концентрированнэ, шэмэтэ тэжээл дэг байнабди. Энээнэй ашаар манай мал- р ондо ородог, зунай тэн багта таргалша-

лшээридэ малые шахан таргалуулха гээ- харюусалгатай хэрэг. Манай гүүртынхид овой гүүртын малшадтай мүрысэдэгбди. ртэдэ залуу малнууд байдаг юм. Манай сал гунан ба дүнэн сарнууд байдаг. эгэшье мал гарзада оруулаагүйбди.

Р. Доржиев, гунан ба дүнэн сарнуудай гүүртын адуулгашан.

Малажалай продуктнуудые үйлэдбэрилгые ехэдхэхэ тушаа КПСС-эй ЦК-гэй январска Пленумэй түүхэтэ тогтоолые хэрэг дээрэнь бэелүүлэн, Зэдын аймагай Гэгээтын сомоной Кировэй нэрэмжэтэ колхозой гэшүүд малажалһаа ашаг шэмэ абалгые эрид дээшэлүүлхын түлөө ехэхэн оролдолго гаргана. Зунай ба намарай сагта малай бэлшээрие һайнаар эмхидхэжэ, тэдэниие шахан таргалуулгада ехэ анхарал хандуулагдана. Тус колхоздо холын бэлшээридэ ябадаг һубай малнуудай ба гунан, дүнэн сарнуудай гүүртэнүүд бии юм.

Эдэ гүүртэнүүдтэ шахагдаһан малнууд гүрэндэ тушаагдажа, колхозой олзо доход жэлһээ жэл бүри нэмээнэ.

Түрүү малшадай зарим дүй дүршэлһөө доро толилбобди.

Холын бэлшээридэ

I.

Сагаатайн үндэр үндэр шобхо хадануудай саагуур хоргодон жаргажа байһан хонгор шаргал наранай элшэнь улам һуладажа, Баруун голой баян элдин эрье дээгүүр сэлмэг үдэшын шэнжэ түхэлтэй болоно. Энэ голой эхиндэ бэлшэжэ ябаһан һүрэг мал сентябрь һарын сэбэр тунгалаг үдэшын нэрюундэ үдхэн хүхэ ногоое эдижэ садаһандаа омогорхоһон янзатайгаар урагша хойшоо гүйлдэн, тангасагаажа голые уруудана.

Баруун голой булаг горхонууд Зүүн голойнгоо һубаг горхонуудтай нэгэдэн Сагаатайн үргэн голые шэмэглэн шамдуу түргэнөөр, шааян хүүен урдадаг юм. Энэ хоёр голой эрьеэр, үдэшэ болоходо олон тоото үхэр мал өөһэдынгөө хорёо хотон тээшэ субадаг. Нэгэ заримаинь бүри саана, Зүүн голой эхиндэ бэлшэжэ ябаһанаа яаралгүйгөөр голоо уруудажа, һаамхай үнеэдэй байра тээшэ шэглэн ошоно, мүн нүгөө зариманиинь Баруун голой байса үндэр хадануудай хаяа боорёор бэлшэжэ ябаһанаа һубай мал хашаа хорёогой дэргэдэ ерэнэ...

Энэ жэл адуу мал тобир тарган, мүнсэгэрхэн болошоод, шадалаа хүсэжэ ябаһан хэбэртэй. Илангаяа холын бэлшээриин һубай мал хүсэ шадал һайнтай харагдана. Мүнсэгэрхэн болошоһон гунан ба дүнэн сарнууд хорёодоо ороношьегүй, хашаагай хажууда ерээд хэбтэшэнэ.

Үдэшын боро хараанай һүни болоод, олон тоото одо мүшэдэй ялалзан байха үедэ, нэгэ эмээл моритой хүн гэрэй хажууда ерээд зогсоно. Һулабхи бүдэхи хоолойгоор хоёр—гурба дахин ханяагаад, тэрэ үбгэжөөл янзын хүн гэрэйнгээ үүдые татажа ороно. Урдаһаань, амтатай шара сайн үнэр анхилжа, урихан дулаахан эмгэжээл эхэнэр һууриһаа бодоод, ууралтажа байһан сайгаа түргэхэнөөр аягална.

— Энэ үдэшэлэн сарнуудаа яагаа орой болотор адуулаабта? — гээд тэрэ эхэнэрэй асуухада:

— Оройшье бэшэл даа, мүнөө намарай үдэр богони боложо, үшөөл оройхон болотор адуулха саг ерээ.

— Хари тиимэшье гээшэ гү даа. Би баһа үглөөдэр эртэшэг гараад, һүниндөө адуулаад ерэхэ гээбии. Мүнөө, малай эгээл хүсэ шадалдаа хүрэхэ, хүхэ ногоогоо эдижэ садаха сагынь болоол даа.

— Тиимэ, тиимэ. Манай энэ дүнэн сарнууд үдэр ерэхэ бүри жэгдэрэн таргалжа байна. Һаяхан тушааһан сарнууднай бултадаа шахуу тус бүридөө 3—4 центнер болоо гэнэ. Тиихэдээ бидэ хоёр энэ холын бэлшээриин гүүртэ дээрэ ехэхэн юумэ хэжэ байна бэшэ аалди,—гээд тэрэ үбгэжөөл шэрбэгэр хара ямаан һахалаа эльбэн эльбэн урматай согтой янзатайгаар, ууралтажа байһан сайгаа һорожо һуугаа һэн.

Тиигэһээр байтарнь газааһаа нэгэ залуухан хүбүүн орожо ерээд:

— Ренчин Батомункуевич, үглөөдэр партийна суглаан гэжэ дуулааб, та ошохо гүт? — гээд һурана.

— Ошонгүй яахаб. Коммунист болоһоорше партийна суглаанһаа гээгдэжэ үзөөгүйб,—гээд Ренчин Батомункуевич харюусана.

Коммунист Ренчин Батомункуевич Доржиев энэ Баруун голой эхиндэ байһан бэлшээн таргалуулха холын гүүртын гунан ба дүнэн сарнуудые адуулдаг юм. Энэ гүүртэдэ олоншье хүн байдаггүй, Ренчин Батомункуевич өөрынгөө эхэнэртэй хоюулан тус гүүртын малые харууһалдаг юм. Үглөөгүүр эртэшье, үдэшэлэн оройшье энэ хоёр малшадай эршэтэ ажалай залиршагүй сохисо замханагүй.

Мүнөөшье налагай дулаахан намарай нэгэ үдэшэлэн холын бэлшээри дээрэһээ ерээд, һая гэртээ ороод һуухадаашье, Ренчин Батомункуевич үглөөдэр, ямар тунга ногоотой газарта ошожо мэлиишэһэн сарнуудаа адуулха гээшэб гэжэ хүгшэнтэйгөө хөөрэлдэжэ, алдар суута ажалаараа омогорхон ан-бун гэжэ үнэр баян, эльгэ дүүрэн һуугаа һэн.

II.

Нүхэр Доржиевай бүлэ малажал дээрэ хүдэлмэрилжэ эхилһээр ехэшье үнинэй бэшэ юм. 1950 ондо һубай малай гүүртые даажа абаһан байгаа. Тэрээнһээ хойшо даалгабарита ажалдаа үнэн сэхээр хандажа, үхэр малнуудые бэлшээн таргалуулха талаар ехэхэн дүй дүршэлтэй болоо.

Колхозой правлени болон партийна эхин организаци гунан ба дүнэн сарнуудай гүүртые нүхэр Доржиевта даалгахадаа алдуу хээгүй. Зунай ба намарай бэлшээриин үедэ тэрэнэй гүүртын мал ехээр таргалдаг.

Энэ жэлдэ колхоз гүрэндэ уялгата тушаалгаяа үни хада үлүүлэн дүүргээд, мүнөө хэдэн арбаад центнер тарган мяха гүрэндөө худалдаха гэжэ байна. Мүн городой дэлгүүр дээрэ абаашажа хэдэн дүнэн сарнуудай мяха худалдаха юм.

Кировэй нэрэмжэтэ колхоз мяха тушаалгаһаа ба худалдалгаһаа жэл бүри хэдэн арбаад мянганай олзо доход абана. Иимэ олзо ехэтэй һалбари хадань коммунист Доржиевые энэ гүүртые даагшаар томилһон юм. Ренчин Батомункуевич колхозой правлениин ба партийна эхин организациин найдабарие эсэшэ сусашагүй, үнэн сэхэ ажалаараа дүүргэжэ байна. Мүнөө тэрэнэй гүүртэдэ зуу шахуу гунан ба дүнэн сарнууд шадал хүсэндөө хүрэнхэй, Сагаатайн үргэн голые бүрхөөн бэлшэжэ ябана.

III.

— Ренчин Батомункуевич, ямар аргаар иимэ амжалта туйланабта,—гэхэдэ тэрэ иигэжэ хөөрэнэ:

— Манай колхозой правлени бэлшээн таргалуулха гүүртэдээ хабарһаа эхилээд, һайн тунга ногоотой холын бэлшээриин газарнуудые шэлэжэ үгэдэг. Мүн ногооной муу, набтар байхада концентрированнэ тэжээлшье малдаа үгэдэгбди. Теэд залуу малшье хүхэ ногоогоо гэшхэжэ захалбал түргэн лэ заһараад, таргалаад орхидог юм даа,—гээд Ренчин Батомункуевич үгэеэ саашань үргэлжэлүүлнэ. — Зунай һүниин богонидо бидэнэр сарнуудаа түхэреэн сүүдхэ соо бэлшээридэ ябуулдагбди. Мүн үдэрэй халуунда үхэр мал модоной һүүдэрээр, голой эрьеэр амардаг юм. Мүнөө намарай һэрюу орохотой сасуу манай сарнууд бэлшээри дээрээ ехэ удаан ябадаг болоо. Үглөөнэй ба үдэшын шүүдэртэй үдхэн ногоондо тэдэнэр ехэ дуратай бэлшэдэг. Мүн бэлшээриингээ газарые хоёр—гурба хоноод лэ һэлгэжэ байдагбди.

— Ренчин Батомункуевич, танай гүүртэдэ наһаяа хүсэһэн амба сарнууд хэр олон бииб? — гээд асуухада, тэрэ тэбдүү янзатайгаар, «одоол үнөөхи миниин һанаагаа зободог асуудалыемни һуражархибал даа» гэжэ түгшэрһэн янзатайгаар:

— Үгыл даа, үгы шахуу, амба сарнуудтай болоодүй байнабди. Жэл бүри хэдэн дүнэн сарнуудые байлгаха гэжэ һанаад лэ ябахада, колхозой «поёд» энэшни тарган байна гээд лэ уялгата тушаалгада гү, али худалдаанда абаад ябашана. Нэгэ хэдэн амба сарнуудтай болохо ехэл хүсэлэнтэй хүнби. Наһа хүсэһэн амбануудай мяханшье ондоо һайн байхал даа,—гэжэ нүхэр Доржиев хөөрэнэ.

— Амба сар гээшэ манай бурят зоной һүрэг малые шэмэглэдэг атар тарган малай дээжэ бэшэ аал! —гээд Ренчин Батомункуевич энеэбхилэн, мантай зэргэлээд байһан колхозой түрүүлэгшэ тээшэ хараад «миһэд» гэжэрхинэ.

— Арга боломжоёо харажал мэдэхэбди. Мүнөө түбхын түрүүндэ гүрэндөөл тарган мяха ехээр тушааха гол зорилготой байнабди,—гэжэ партийна эхин организациин секретарь Самбу Доржиевич Доржиев харюусана.

Иигэһээр байтар үдэшын үнэгэн харанхы боложо, Сагаатайн гол дээгүүр сайбар хүхэ манан тунажа, намарай һүниин һэрюун амисхалаар үлеэнэ.

Н. Балдано,
Ц. Дамбиев.

Зэдын аймаг, сентябрь.

Манай түрүүшын амжалта

Партиин Центральна Комитедэй январска Пленумэй тогтоол дотор табанжэл соо мяха үйлэдбэрилгые 1954 онойхиһоо хоёр дахин ехэ болгохо гэһэн зорилго табигдаһан байна.

Энэ ехэ хүндэтэй, харюусалгатай зорилгые бэелүүлхэ хэрэгтэ манай колхозой гэшүүд горьтойхон анхаралаа хандуулһан байгаа. Һү, тоһо үйлэдбэрилгые ехэдхэхэтэйгээ хамта мал шахажа, тарган мяха гүрэндөө тушааха гэжэ шиидэгдээ һэн. Энэ зорилгые бэелүүлхын тулада үнгэрэгшэ хабар һубай малнуудые, мүн сарнуудые илгажа, хоёр гүүртэ эмхидхээд, тэдэ малнуудые тусхай хүнүүдтэ даалган, һайн бэлшээри дээрэ табиһан байгаабди.

Малнуудые бэлшээн таргалуулгын эдэ гүүртэнүүд дүй дүршэл ехэтэй малшад, коммунист Ренчин Доржиев, Дылык Чойнзонов гэгшэдтэ даалгагдаа һэн. Тэдэ малнуудые зуһалан дээрэ гаргахадаа тус—бүридэнь шэгнэжэ, хэмжүүриинь тодорхойлһон байгаабди. Зунай үедэ һайн харууһалгада ябаһан эдэ малнууд бэлшээри дээрэ шилээд хүсэ абажа шадаа. Колхознай мяха тушаалга, худалдалгаар гүрэнтэйгөө сүм тоосохоһоо гадна, мүнөө үшөөл олон шахамалтайбди.

Гүрэндэ тушаагдаһан малнууд бэлшээн таргалуулгын үрэ дүнгые элн тодоор харуулаа. Тэдэ малнуудай амидын шэгнүүр хэдэн арбаад килограммаар туд бүридөө нэмэһэн байха юм. Мүнөө бэлшээн таргалуулагдажа байгаа сарнууд гүрэндэ авансаар тушаагдаха, мүн худалдагдаха юм.

Үнгэрһэн жэлнүүдтэ гүрэндэ тушаагдаха малнууд бэлшээри дээрэ гаргагдахадаа илгагдангүй, нинтэ һүрэгтэй хамта ябадаг байгаа һэн. Тиихэдээ малай даядаһан болошоһон бэлшээри дээрэ ябажа, хүсэ шадал хүсэд абажа шададаггүй бэлэй.

Мүнөө малнуудые бэлшээн таргалуулгын эгээн зохистой үе ерэжэ байна. Сабшалангай посход табигдажа, малнууднай һайн бэлшээри дээрэ ороно. Мүн кукурузын, таряанай узуур дээрэ малнууд бэлшээгдэжэ, үбэлжөөндэ оротор бүри һайн болохо гээшэ.

Энэ жэлдэ малнуудые илгажа бэлшээн таргалуулһан ябадал хадаа манай хүдэлмэриин түрүүшын алхам болоно.

Ц. Очиров, колхозой МТФ-е даагша.

Нэрэ хүндын хэрэг

12 жэл соо мал харууһалнаб. Тэрэнэйнгээ 8 жэлые үхэр адуулалга дээрэ үнгэргөөб. Тиихэдээ ямар газарай үбһэ ногооной шэмэтэйе, хэдыдэ, хаана мал бэлшээхэдэ таарамжатайб гэжэ яһала тухайлдаг болоо гээшэб.

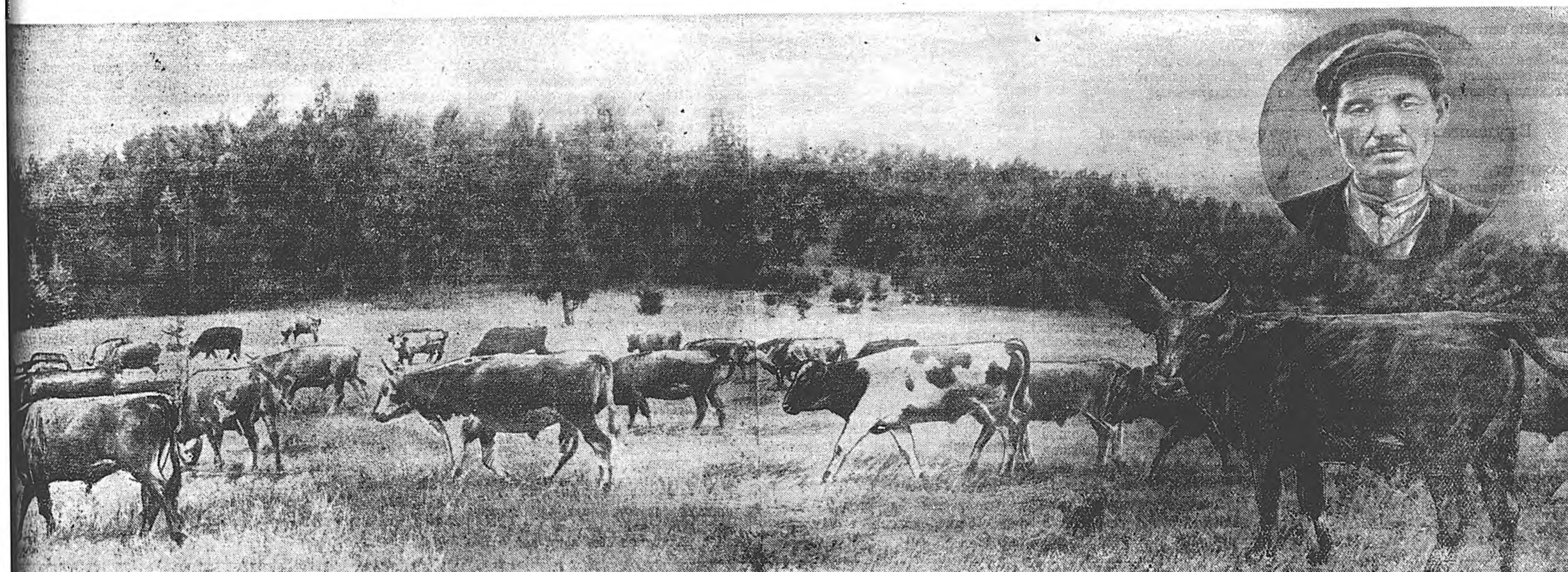
Нёдондо Борьёодо колхозойнгоо 160 толгой сарнуудые харууһалжа зуһаа һэм. Тэрэ жэл ган байжа, бэлшээри тиимэ һайн бэшэ байгаа һэн. Мүн Борьёодо уһан хомор юм. Тиимэһээ малаа худагһаа уһалха баатай байгаабди.

Энэ жэлдэ бэлшээн таргалуулжа, гүрэндэ тушаагдаха малнууд намда дахин даалгагдаба. Бэлшээридэ хэлсээнгүй һайн газар үгтөө. Манай эндэхи бэлшээри ехэнхидээ хадатай үндэр газар юм. Үглөөнэй һэрюундэ малнуудаа хадын үбэрөөр ябуулжа бэлшээгээд, наранай халуунаар хадын ара худар оруулжа адуулдаг гээшэб. Тиимэ газар һэбшээтэй һэрюун байжа, мал бүхэли үдэр соо бэлшэдэг байха юм. Илангаяа хохидог газарай ногоондо мал бэлшээхэдэ шэмэ үгэсэтэй һайн байдаг. Тэрэниие мал ехэ дуратайгаар эдидэг юм. Гүүртымнай мал түхэреэн сүүдхэ соо бэлшээгдэнэ. Мал амарха сагаа алдадаггүй, дуран соогоо амараад, бэлшээлгэеэ үргэлжэлүүлдэг байна.

Малнуудые сэбэр газарта амаруулха, хэбтүүлхэ хэрэгтэй. Тиимэ малай үһэ нооһон һэргэлэн, мал тэнюун, өөдэргэн байдаг.

Мал адуулха гээшэ нангин хэрэг. Өөрынгөө бүлэтэй хамта энэ хүдэлмэри дээрэ ябажа, колхозойнгоо нийтын ажахые хүгжөөхэ хэрэгтэ хубитаяа оруулалсадаг байнабди. Табяад толгой тарган мал миниин гүүртэһээ гүрэндэ тушаагдаа. Үшөө олон малтайб. Тэдэнээ бүри тарган болгожо, оронойнгоо арад зоной хэрэглэмжые эрхим шанартай продукцяар хангахын түлөө тэмсэхэб.

Дылык Чойнзонов, бэлшээн таргалуулгын 2-дохи гүүртын адуулгашан.

рэ: Зэдын аймагай Гэгээтын сомоной Кировэй нэрэмжэтэ колхозой бэлшээн таргалуулгын гүүртын гунан ба дүнэн сарнууд Сагаатайн эхиндэ бэлшэжэ ябана. Хүрээ соо энэ гүүртын мал адуулгашан Ренчин Батомункуевич Доржиев һууна.

И. Яхногой фото.

Албаниин Арадай Республика. Тиран. «Арадай магазин» соо.
Албанска телеграфна агентствын фото.

АРАДАЙ ДЕМОКРАТИИН оронуудта

Албанида малажалай хүгжэлтэ

ТИРАНА, сентябриин 15. (ТАСС). Албаниин хүдөө ажахын гол һалбаринуудай нэгэн малажал болоно. Үнгэрэгшэ жэлдэ эбэртэ бодо малай тоо толгой 1938 оной хэмжээе 3,5 процентээр, хонинной—4 үлүүтэй процентээр, гахайн—зургаа шахуу дахин үлүүлһэн байна.

Малай үүлтэр һайжаруулгада Албанида тусхай анхарал хандуулагдана. Хэдэ хэдэн областьнуудта гүрэнэй малажалай хэдэн тусхай томо фермэнүүд байгуулагданхай. Тэдэнэр советскэ малшадай түрүү дүй дүршэлые үргэнөөр хэрэглэхэһээ гадна, тэдэниие хүдөө ажахын кооперативуудта болон үмсын таряашадай ажахыда дэлгэрүүлдэг байна.

Хитадай түмэрзамшадай амжалта

ПЕКИН, сентябриин 15. (ТАСС). Хүндэ ашаатай составуудые жолоодохын ба паровозуудые сүүдхэ бүридэ 500 километртэ гүйлгэхын түлөө хүдэлөөн Хитадай түмэр замууд дээрэ үргэнөөр дэлгэрээ.

«Жэньминьжибао» газетэ иигэжэ мэдээсэнэ. Энэ оной түрүүшын хахадта Хитадай түмэр замай машинистнууд 84.500 хүндэ ашаатай составуудые жолоодожо, түсэбһөө гадуур 18,5 миллион тонно шахуу ашаа түсэбһөө гадуур шэрээ. Энэнь үнгэрэгшэ жэлэй энэ үеынхидэ орходоо 3 дахин олон болоһон байна.

Хитадай бүхы машинистнуудай дүрбэнэйнь нэгэ хуби шахуунь табанзуутан гэһэн хүндэтэ нэрэзэргэтэй болонхой. Хүндэ ашаатай составуудые жолоодохын ба паровозуудые сүүдхэ соо 500 километртэ гүйлгэхын түлөө хүдэлөөндэ Харбинска түмэр замай хүдэлмэрилэгшэд түрүүлжэ ябана. Энэ замай паровозно бригаданuудай 69 үлүүтэй процентнь өөһэдынгөө локомотивуудые 500 ба дээшэшье километр хүрэтэр үдэр бүри гүйлгэнэ.

Венгридэ арадай гэгээрэлэй хүгжэлтэ

БУДАПЕШТ, сентябриин 10. (ТАСС). Арадай ажахын нэгэдэхи табанжэлэй түсэбые бэелүүлгын үедэ арадай гэгээрэлэй талаар Венгридэ ехэ амжалта туйлагдаа. 1954—1955 онуудай һуралсалай жэлдэ Венгриин дунда һургуулинуудта 122.627 хүн һураһан байна. Тиихэдэ 1937—1938 онуудай һуралсалай жэлдэ дунда һургуулинуудта оройдоол 59.349 хүн һурадаг байгаа. Дунда һургуулинуудай тоо хоёр шахуу дахин олон болоо.

Промышленностьда болон хүдөө ажахыда кадрнуудые бэлэдхэхын тулада промышленна болон хүдөө ажахын техникумүүд байгуулагданхай. Мүнөө үедэ орон дотор 71 промышленна, 48 хүдөө ажахын техникум хүдэлмэрилнэ. Ороной дээдэ һургуулинуудта һурадаг студентнүүдэй тоо мүн лэ олон болоно.

1937—1938 онуудай һуралсалай жэлтэй сасуулбал дээдэ һургуулинуудай студентнүүдэй тоо хоёр шахуу дахин олон болоо.

Гүрэнэй албахаагшадай салин тухай КНР-эй Гүрэнэй соведэй шиидхэбэри

ПЕКИН, сентябриин 15. (ТАСС). Гүрэнэй албахаагшадта салин хүлһэ түлэхэ шэнэ системэ тухай КНР-эй Гүрэнэй соведэй шиидхэбэриие газетэнүүд толилоо. Орон дотор эд бараанай сэнгэй тогтууритай болоһон дээрэһээ энэ шиидхэбэриин ёһоор, гүрэнэй албахаагшад мүнөө салин хүлһэеэ имагтал мүнгөөр абаха болоо. Хуушан системын байхада салин хүлһэеэ эдеэ хоолой зүйлөөр болон эд бараагаар тэдэнэр абадаг байһан юм.

Энэ шиидхэбэри ажалшадай байдалые һайжаруулгада правительствода туһалха шухала хэмжээ ябуулга болоно гэжэ «Женьминьжибао» газетэ түрүү бэшэг соогоо тэмдэглэнэ.

КНР-тэ Синьцзян-Уйгурска автономно район байгуулагдаа

ПЕКИН, сентябриин 15. (ТАСС). Синьхуа агентствын мэдээсэһэнэй ёһоор Арадай түлөөлэгшэдэй бүхэхитадай суглаанай саг үргэлжын комитет хадаа Синьцзян провинциин орондо автономно район байгуулха тухай КНР-эй Гүрэнэй соведэй шиидхэбэриие баталаа. Энэ район Синьцзян-Уйгурска автономно район гэжэ нэрлэгдэхэ юм.

Буудалгаар Европын түрүү һуури эзэлхын түлөө мүрысөөн

БУХАРЕСТ, сентябриин 15. (ТАСС). Буудалгаар Европын түрүү һуури эзэлхын түлөө мүрысөөндэ үсэгэлдэр 40 метртэ бага калиберна буугаар буудалга болоо. Үбдэг дээрээ һуугаад буудахадаа датчанин О. Иенсен эрхим һайн үрэ дүн туйлаа гэбэл: А. Богдановай туйлаһан дэлхэйн рекордые дахин дабтажа 396 очко абаа. Удаадахи гурбан һууриие советскэ буудалгашад А. Богданов (394 очкотой), Г. Лузин (мүн лэ 394 очкотой), В. Головин (393 очкотой) эзэлһэн байнад. Энэ мүрысөөндэ СССР-эй команда 1.961 очко абажа эрхим һайн амжалта туйлаа. Энэ үрэ дүнгынь тус командын урда тээнь туйлаһан дэлхэйн рекордые 3 очкогоор нэмээгээ. Швейцариин ба Швециин командануд 1.954 ба 1.953 очконуудые абажа хоёрдохи ба гурбадахи һууринуудые эзэлһэн байна.

Хүл дээрээ байгаад буудалгаар М. Иткис (СССР), О. Иенсен (Дани) — тус бүридөө 384 очко абажа эрхим үрэ дүн туйлаа. Энэнь дэлхэйн рекордһоо хоёр очкогоор үлүү юм. Хүл дээрээ зогсоод буудалгаар Советскэ Союзай түлөөлэгшэд 1.896 очко абажа, командна түрүү һуури эзэлээ. Тиигэжэ дэлхэйн рекорд 23 очкогоор нэмээгдээ. Дүн хамта дээрээ бага калиберна буугаар 40 метртэ буудалгаар советскэ буудагшадай команда 5.848 очко абажа, гайхамшагта һайн үрэ дүн туйлаа. Энэнь 1954 ондо Каракаста болоһон уласхоорондын мүрысөөндэ советскэ командын харуулһан дэлхэйн эрхим туйлалтаһаа 46 очкогоор үлүү байна.

Мүрысөөнэй түрүүшын хоёр үдэртэ илажа гарагшадта медальнуудые барюулга үсэгэлдэр баярай оршон байдалда болоо. Советскэ буудагшад 16 алтан медальһаа 15-ыень, хоёр мүнгэн ба гурбан бронзово медальнуудые, тэрэшэлэн түрүүшын һууринуудые эзэлһэнэй түлөө командна 3 шан абаһан байна.

Советскэ хүдөө ажахын делегаци США болон Канадаһаа Москвада бусажа ерэбэ

Хоёр һарын турша соо Америкын Холбоото Штадуудта болон Канадада аяншалһан советскэ хүдөө ажахын делегаци сентябриин 15-да Москвада бусажа ерэбэ.

СССР-эй Хүдөө ажахын министрын нэгэдэхи орлогшо В. В. Мацкевич түрүүтэй энэ делегаци США-гэй 12 штат ба Канадын гурбан провинци соогуур аяншалһан байна.

(ТАСС).

Советскэ хүдөө ажахын делегаци Австрида ерэбэ

ВЕНА, сентябриин 15. (ТАСС). Австрийска хүдөө ажахын палатын уряалаар советскэ хүдөө ажахын делегаци үсэгэлдэр Венадэ ерэбэ. Малажалай Бүхэсоюзна институдай директор И. М. Кузнецов, СССР-эй Хүдөө ажахын министерствын хүдөөгэй электростанцинуудай главна управлениин начальник Г. П. Кулефеев, К. А. Тимирязевай нэрэмжэтэ московско хүдөө ажахын академиин профессор Н. А. Масурьян, «Омский» гэжэ совхозой директор И. Ф. Нечаев, СССР-эй Совхозуудай министерствын наукын таһагай начальник М. Я. Краснов гэгшэдһээ тус делегаци бүридэнэ.

Доодо Австриин хүдөө ажахын палатын хүтэлбэрилэгшэд Бад-Веслау гэжэ аэродром дээрэ советскэ делегациие угтаа.

Бирманска парламентын депутадуудай палатын шиидхэбэри

ЛОНДОН, сентябриин 15. (ТАСС). Рейтер агентствын корреспондентын Рангунһаа дамжуулһанай ёһоор Бирманска парламентын депутадуудай палата Бирмын хүдэлмэришэн-таряашанай партиин дурадхаһан резолюциие үсэгэлдэр нэгэн дуугаар һайшаагаа. Бирмын «СЕАТО-гэй организацида (Зүүн-Урда Азиин сэрэгэй бүлэглэл.—**ред.**) орохогүй тухай» эрилтэ энэ резолюци соонь хэгдэһэн байна.

Энэ резолюциие дурадхаха зуураа, парламентын депутат Такин Э Чоэ гэгшэ иигэжэ мэдүүлээ. СЕАТО-һаа ямаршье экономическа туһаламжа абахагүйбди гэжэ правительство тодорхой найдуулга үгэхэ ёһотой. СЕАТО хадаа «Хитадта ба Зүүн-Урда Азидахи эб найрамдалда эсэргүүгээр шэглүүлэгдэнхэй» гэжэ тэрэ онсо тэмдэглээ.

Бирманска правительство хадаа гадаадын политическэ хэрэгүүдтэ хододоо нейтралитет наринаар баримталха гэжэ гадаадын хэрэгүүдэй министерствын парламентска секретарь У Хла Маунг мэдүүлээ. СЕАТО-һаа Бирма экономическа ямаршье туһаламжа абахагүй гэжэ депутадуудай палатые тэрэ найдуулаа.

Тегеранска радиогой мэдээсэл

ЛОНДОН, сентябриин 14. (ТАСС). Рейтер агентствын мэдээсэһэнэй ёһоор хуулита мэдүүлгые тегеранска радио сентябриин 14-дэ дамжуулаа. Турецко-иракска хэлсээндэ гү, али «баруун гүрэнүүдэй үүсхэлээр» байгуулагдажа байһан ямар нэгэн ондоо сэрэгэй организацида Иран хамжан оролсоо гэһэн мэдээсэл энэ мэдүүлгэ соонь буруушаагдаһан байна.

Японско металлургнуудай забастовко

ТОКИО, сентябриин 15. (ТАСС). «Нихон Кокан», «Сумитомо Киндзоку» ба «Кобе Сейтецу» гэжэ металлургическа гурбан томо компаниин профсоюзууд 24 часай забастовкые үсэгэлдэр гурбадахяа үнгэргэбэ. Забастовко хэгшэд салин хүлһэ нэмээхые эринэ.

«Нихон Кокан» компаниин 12 мянган хүдэлмэришэн, «Сумитомо Киндзоку» компаниин Вакаяма заводой 1000 гаран ба «Кобе Сейтецу» компаниин хоёр заводой 1.600 хүдэлмэришэн забастовкодо хабаадалсаа.

«Явата Сейтецу» компаниин хүдэлмэришэдэй забастовко сентябриин 15-да болохоор хараалагданхай.

Буу зэбсэг хуряаха талаар ООН-эй Комиссиин Подкомитедтэ

НЬЮ-ЙОРК, сентябриин 15. (ТАСС). Эндэ мэдээжэ болоһоной ёһоор буу зэбсэг хуряаха талаар ООН-эй Комиссиин Подкомитедэй сентябриин 13-най заседани дээрэ Советскэ Союзай түлөөлэгшэ А. А. Соболев иигэжэ заагаа. Подкомитедэй энэ заседани дээрэ США-гэй түлөөлэгшэ Г. Стассенай хэһэн мэдүүлгые анхаралтайгаар шэнжэлжэ үзэхөөр байна. Президент Эйзенхауэрэй дурадхалые советскэ делегаци тон ехэ анхаралтайгаар шэнжэлэн үзэжэ байна гэжэ һануулха зуураа, энэ шэнжэлэн үзэлгын үедэ асуудалнууд гарана гэжэ советскэ түлөөлэгшэ тэмдэглээ. Эдэ асуудалнуудай нэгэниинь иимэ байна гэбэл: президент Эйзенхауэрэй дурадхаһанай ёһоор самолёдоор ябажа фотографировалга имагтал США-гэй ба СССР-эй территоринууд дээрэ бэелүүлэгдэхэ гү, али иимэ түхэлэй хиналта буу зэбсэг хуряаха талаар конвенцидэ хабаадалсаха бусад гүрэнүүдтэ дэлгэрүүлэгдэхэ байна гү.

Табан агууехэ гүрэнэй зэбсэгтэ хүсэнүүдэй хэды шэнээгээр хороогдохо хэмжээн тухай Англиин ба Франциин оруулһан дурадхалнуудые Советскэ Союз зүбшөөһэн байгаа. Энээниие Англиин, Франциин ба Канадын мүн лэ зүбшөөжэ байһаниинь эдэ оронуудай түлөөлэгшэдэй хэлэһэн үгэнүүд дээрэһээ эли болоно. Буу зэбсэг ба зэбсэгтэ хүсэнүүдые хороохо, атомна зэбсэг хорихо программын шухала пунктнуудаар Англиин, Франциин, Канадын ба Советскэ Союзай хараа бодолой адли байһые советскэ делегаци тэмдэглэнэ. Эдэ дурадхалнуудаар США-гэй өөрынгөө хараа бодолые мэдүүлээгүй байһан тухай урда тээнь хэлэгдээ һэн гэжэ СССР-эй түлөөлэгшэ тэмдэглээ.

Советскэ делегациин һанамжын ёһоор юрын буу зэбсэг ба зэбсэгтэ хүсэнүүдые хороолгын, мүн атомна зэбсэг хорилгын хойноһоо үрэ ехэтэй хиналта тогтоохо тухай асуудалаар арсалдаан үгы байна гэжэ А. Соболев заагаа. Буу зэбсэг хуряаха ба атомна зэбсэг хорихо талаар үнэхөөрөөл нүлөө ехэтэй хиналта хэхэ системэ байгуулхые Советскэ Союз эрмэлзэнэ. Хиналтын нэгэ хуби болгошо инспекционно шалгалта тухай асуудалаар манай хараа бодол мүн лэ адли байха юм. Энэ оной майн 10-да Советскэ Правительствын оруулһан дурадхалай ёһоор нүлөө ехэтэй бодото хиналта хэхын тулада хиналтын органдо бүхы шухала болохо эрхэ түлөөлэлгэ үгтэхэ болоно. Тиихэтэй хамта хиналтын органой эрхэ ба түлөөлэлгэ тухай асуудал буу зэбсэг хороохо ба атомна зэбсэг хорихо ябадалда хамаатай хэмжээнүүдтэй нягта холбоотой байха зэргэтэй.

Подкомитедтэхи французска делегат Ж. Мок гэгшын хараа бодолой эндүүтэй байһые СССР-эй түлөөлэгшэ тэмдэглээ. Тэрэ хадаа хуурай газарай, агаарай ба далайн сэрэгүүдэй томо хүсэнүүдэй удхашанарые тоодоггүй байхаһаа гадна, хуурай газарай, авиационно ба далайн-сэрэгэй хүсэнүүдые нэгэ газарта олоор суглуулха аюулые хаһа саг соонь уридшалан зайсуулха тухай Советскэ Союзай оруулһан дурадхалые «хуушараа» гэжэ тоолодог байна. Ямаршье гүрэнэй зүгһөө эзэрхэг түримхэй ябадал гаргалгые хаһа саг соонь элирүүлжэ, уридшалан зайсуулжа шадахаар тиимэ эрхэ байдал тогтоохо шухала гэжэ бидэнэр тоолонобди гээд Соболев хэлээ.

Атомна ба водородно зэбсэг хэрэглэлгын ямар ехэ уршагта хойшолонтой байха байһые зааха зуураа, французска түлөөлэгшэ эдэ зэбсэгүүдые хорихо эрилтэ хэнэгүй гэжэ СССР-эй түлөөлэгшэ тэмдэглээ. «Советскэ Правительство хадаа атомна ба водородно зэбсэг хоригдохо ёһотой гэжэ тоолоно. Советскэ Правительство хадаа энэ асуудалаар хэлсээ туйлахын тулада бүхы хүсэлэл оролдолгоёо гаргана. Юуб гэхэдэ, иимэ хэлсээн бүхы дэлхэйн арадуудай шухала интересүүдтэ хүсэд зохилдохо байна» гэжэ Соболев хэлээ.

Вьетнамай эсэгэ ороной фронтын манифест

ХАНОЙ, сентябриин 15. (ТАСС). Вьетнамска информационно агентство иигэжэ мэдээсэнэ. Сентябриин 5-һаа 10 хүрэтэр Ханойдо Вьетнамай нэгэдэмэл фронтын национальна съезд болоһон байна. Энэ съезд дээрэ байгуулагдаһан Вьетнамай эсэгэ ороной фронт манифест толилоо. Тэрээнь соонь иигэжэ хэлэгдэнэ: Эб найрамдалай тогтоогдоһоной һүүлээр, тэрэниие бэхижүүлхын, ороной нэгэдэлые, хүсэд бэеэ даанхай байдалые болон демократиие туйлахын түлөө политическэ тэмсэл эхилһэн байна. Гэхэ зуура, Индо-Хитадай хэрэгүүдтэ империалистнуудай бүри ехээр хамааралсадаг болоһон ба Урда Вьетнамай засагаархидай харша хараа бодол баримталдаг дээрэһээ Женевскэ хэлсээнүүдые бэелүүлгэдэ, ороной нэгэдэл болон бэеэ даанхай байдалые туйлалгада гай түбэг тохёолдохоор болоод байна.

Урда Вьетнамай засаг барисшадһаа Женевскэ хэлсээнүүдые наринаар бэелүүлхые, бүхы ороноо эбэй ёһоор нэгэдүүлхын тулада бүгэдэниитын сүлөөтэ һунгалта үнгэргэхэ тухай асуудал зүбшэн хэлсэхэ зорилгоор Вьетнамай Демократическа Республикын правительствотай консультативна конференци үнгэргэхыень бидэнэр эринэбди, патриотическа ба эб найрамдалда дуратай хүсэнүүдтэ эсэргүүгээр, эсэргүүсэлтын хүдэлөөндэ урдань хабаадагшадта эсэргүүгээр хэгдэдэг хашалта хэһээлтэнүүдые дары түргэнөөр зогсоохыень Урда Вьетнамай засагаархидһаа бидэнэр эринэбди. Арестовалагдаһан хүнүүдые сүлөөлхые, мүн Урда Вьетнам руу американска буу зэбсэг, һомо хэрэгсэл болон сэрэгэй хүнүүдые асаралгые болюулхыень бидэнэр эринэбди. Дэлхэйн элдэб оронуудай арадууд болон правительствонуудые, илангаяа Женевскэ зүблөөндэ хабаадалсаһан оронуудые, мүн Женевскэ хэлсээнүүдые дүүргэлгын хойноһоо хинан шалгаха зорилгонуудые даалгагдаһан, тэдэ оронуудые Женевскэ хэлсээнэй хүсэдөөр бэелүүлэгдэхын тулада хүсэлэл оролдолгоёо нэгэдүүлхыень бидэнэр уряалнабди гэжэ манифест соо саашадаа хэлэгдэнэ.

Вьетнамай Демократическа Республикын Национальна суглаанай табадахи сесси

ХАНОЙ, сентябриин 15. (ТАСС). Вьетнамай Демократическа Республикын Национальна суглаанай табадахи сесси мүнөө үглөөгүүр Ханойдо нээгдээ гэжэ Вьетнамай информационно агентство мэдээсэнэ. Сессиин хүдэлмэридэ 210 депутат хабаадана.

ДРВ-гэй Национальна суглаанай саг үргэлжын комитедэй зүгһөө тус комитедэй түрүүлэгшэ Тон Дук Танг сессиие нээгээ. Хойто Вьетнамые экономическа талаар һэргээхэ программа зохёохо, тэрэшэлэн Вьетнамай Демократическа Республикын национальна герб, национальна гимн ба туг баталха зорилго Национальна суглаанай үмэнэ табигдана гэжэ тэрэ заагаа.

Национальна суглаанай сессидэ хабаадагшадта хандан президент Хо Ши Минэй хэлэһэн үгые Национальна суглаанай делегадууд нэрьемэ альга ташалгаар угтаа.

Женевскэ хэлсээнүүдые бэелүүлхын түлөө, эб найрамдал бэхижүүлхын ба оронойнгоо национальна нэгэдэлые эбэй ёһоор туйлахын түлөө, Хойто Вьетнамай экономикые һэргээхын ба бэхижүүлхын түлөө тэмсэл тухай премьер-министрын орлогшо Фам Ван Донг элидхэл хээ.

Удаань Вьетнамай Демократическа Республикын Национальна гимнын текстые хубилгаха тухай, национальна герб ба тугые баталха тухай правительствын дурадхалые информациин министр Хоанг Минь Зиам Национальна суглаанда мэдээсэһэн байна.

Даниин территори дээрэ НАТО-гэй авиационно шэнэ базанууд байгуулагдахань

КОПЕНГАГЕН, сентябриин 15. (ТАСС). «Ланд ог Фольк» газетэ иигэжэ мэдээсэнэ. НАТО-гэй Париждахи главна штаб-квартирын дэргэдэхи экспертнүүдэй комитет хадаа реактивна самолёдуудай байха үшөө хоёр база НАТО-гэй мэдэлдэ 1956 онһоо үгэхыень Даниһаа эриһэн байна. Нэгэ базань Зеланди арал дээрэ, нүгөөдэнь—Фюн арал дээрэ байха ёһотой юм.

Москвада үни холын ажаһуу... бовь Валентиновна Пужак ... нөө жэлэй сентябриин 17-до 1... гүйсэбэ. Тэрэ столицада 80 ... дэ ажаһууна. Үндэр наһа... бошье, Любовь Валентиновна ... хирэ болоод лэ, танил ... уулзахын тулада городой ... дог, өөрөө ажахыгаа ... өөрынгөө байдаг комнаты... даг, хамадаг, эдеэ хоохоо ... юумэ оёдог, магазинда ошожо ... далдан абадаг юм. Бури ... Эсэгэ ороноо хамгаалгын Агуу... най дүүрэһэнэй һүүлээр ... Минск, Чернигов, Прилуки, ... Орёл, Калинин, Калининград ... даар аяншалжа, өөрынгөө ... нуудтэ айлшалһан байна.

Өөрынь хэлэһэнэй ёһоор ... лентиновна бүхы наһан соо... шье үбшэлжэ үзөөгүй байна ... бэсын элүүрые медицинскэ ... лэгшэд ажаглажа байдаг.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: Любовь Ва... уран оёлго хэжэ һууна.

ТАСС-эй фото...

20 жэл соо мал... дээрэ

Закаменай аймагай Утаа... хайн сомоной «Улаан-Далаа... хозой гэшүүн Долгор Д... малажал дээрэ 25-дахи жэл... мэрилжэ байна. Мүнөө нүх... кова колхозойнгоо залу... харууһална. Энэ малшан ... даажа абаһан малые тарга... роор, хоролтогүйгөөр хару... түлөө һайн бэлшээриие шэ... адуулдаг байна.

Нүхэр Дондукова партии... тэ XX съездын хүндэлэл... һэн мүрысөөндэ оролсоод ... тушаагдаха эдэ малаа ба... һайнаар таргалуулхаб гэжэ ... бэ. Тэрэнэй адуулжа байһан ... нөө барандаа дундаһаа ... далтай болонхой. Б. ...

ФЗӨ-гэй һурагшад ... хүдэлбэ

Улан-Удын 8-дахи ФЗӨ-... ран һурагшад Кыренскэ М... барилгын ехэхэн хүдэлмэр... дэнэр 4 һарын туршада ... мэрилхэ зуураа, 70 гаран ... ха хамтын байрые, маши... торна мастерскойн корпус... рижа дүүргэһэн байна.

МТМ-эй соонь 136 мори... тэй локомобиль тодхогдо... байгаа бүхы түхеэрэлгэ... трын хүсөөр хүдэлгэгдэхэ ... Б. Б...

Тобшо һонинууд

★ Бурят-Монголой гү... лармониин артистнууд Ку... аймагай колхозуудаар ко... руулжа ябана. Һаяхан тэ... лининай нэрэмжэтэ колхоз... холтой концерт табяа. Ко... артист Арсен Кузьминай ... дуунуудые ехэ һонирхон ... һайшааһан байна.

★ Хэжэнгын аймагай ... низм» колхоздо Доржи Ба... нэрэмжэтэ пединститудай ... курснуудай 90 гаран ст... ерээд хүдэлмэрилжэ байна ... таряа, огородой эдеэ ху... ехэхэн туһаламжа үзүүл...

Редакторай ...
О. ГОМБ...

„Кинопрокадай" Бурят-Монголдо... конторо
республикын ... киноустановкону... экранууд дээрэ
„ДОРОГА"
гэжэ уранһайхан... шэнэ фильм харуу...
Энэ фильмые „Мосфильм" ... киностуди буулгаһ...

Адрес редакции: г. Улан-Удэ, ул. Ленина, 26. Телефоны редакции: редактора — 46-32, заместителя редактора—32-74, отв секретаря — 27-37, партийной жизни, сельского хозяйства —47-59, пропаганды и переводов — 85-..., культуры и быта, промышленности—34-05, местной информации и писем — 24-74, корректорская — 32-67, бухгалтерия 37-32. Для междугородных переговоров — 16.

Н—00566. Типография министерства Культуры Бурят-Монгольской АССР. Зак. № 486...